REGD. NO. A. 40 విడి ప్రతి 0-3-0 శుక్రవారం 29-5-59

జమీన్ రైతు

సంపుటి 31 : సంస్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు : సంపాదకుడు :: నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి : సంచిక 22

హైదరాబాద్ లేఖ

* * * మా విలేకరి * * *

పత్రికా స్వాతంత్ర్యం-

న్యాయాధీశులు, కోర్టులు, ప్రభుత్వాధికార్లు కొంత ఔదార్యం ప్రదర్శించడం అవసరం.

స్వతంత్ర భారతంలో భావప్రకటనా స్వాతంత్ర్యం దినదినం కుంచించుకోపోతున్నదని చెబితే అతిశయోక్తి కాదు. ఇటీవల జీవితబీమా సంస్థ వ్యవహారంలో విచారణ కొనసాగించిన వివియన్‌బోస్ నివేదిక ప్రభుత్వానికి అంది, ఇంకా ప్రభుత్వం దానిని పరిశీలించక ముందే కొన్ని పత్రికలు, నివేదిక గురించిన భోగట్టా వెల్లడిచేస్తూవార్తలు ప్రకటించినందుకు పార్లమెంటు సభ్యులు అభ్యంతరం చూపారు. ముందు తమకు తెలుపకుండానే పత్రికలకు నివేదిక గురించి "తెలియజేసి"నందుకు ప్రభుత్వాన్ని సభ్యులువిమర్శించారు. నివేదిక ప్రభుత్వానికి అందిన కొద్ది గంటల్లోనే పత్రికలు ఎలా ప్రచురించగలిగాయో తెలీదు; అయినా అఫిషియల్ సీక్రెట్స్ ఆక్టును ఇంకా కట్టుదిట్టంగా అమలుచేయాలని ప్రధాన మంత్రి నెహ్రూ చెప్పారు. దేశభద్రతకు ఏ మాత్రం సంబంధంలేని వార్తాప్రకటన గురించి ప్రజాస్వామికవాది, స్వాతంత్ర్య యోధుడు అయిన జవహర్లాల్ నెహ్రూగారే ఆ విధముగా అభిప్రాయపడినప్పుడు, అంతకంటే తక్కువస్థాయిలో ఉన్నవారు ఎలాంటి వైఖరి అవలంబిస్తారో చెప్పనవసరంలేదు.

ఇటీవల ఆంధ్రప్రదేశ శాసనసభలో జరిగిన ఒక చర్చ గురించిన ప్రకటన "ఆంధ్రపత్రిక"లో పూర్తిగా తప్పు పడిందని, అలా వ్యాఖ్యానించకూడదని, పత్రిక క్షమార్పణ ప్రకటించాలని సభాపతి అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు తీర్పు చెప్పారు.

గతవారం హైదరాబాదు చీఫ్ సిటీ మేజిస్ట్రేట్ గారొక తీర్పు చెప్పారు. అందులో నగరంలోని ఒక ఉర్దూ పత్రిక సంపాదకునికి, ఒక నేరం పరిశోధనలో పోలీసు అధికార్లతో సహకరించ నిరాకరించినందుకు నేరంపై ఐ.పి.సి. 175 సెక్షన్ క్రింద శిక్ష విధించారు. నిజాం నవాబు నగ ఒకటి పోయిందనీ, తరువాత దొరికిందని ఈసంపాదకుని పత్రికలో ప్రచురించారు. పోయినమాట నిజం. మళ్లీ దొరికిందని వ్రాసినందున, ఈ చోరీ గురించి ఈ సంపాదకునకు ఏమైనా తెలిసి ఉండాలనో ఏమో, ఈ చోరీ దర్యాప్తు చేయవలసిన బాధ్యతగల పోలీసు అధికారి పరిశోధనలో తనతో సహకరించవలసిందని ఈ సంపాదకునికి వ్రాశాడు. అతను నిరాకరించాడనీ, ఈ విధంగా అధికారాన్ని ధిక్కరించాడనీ, సంపాదకునిపై నేరారోపణ చేయబడింది. కోర్టులో న్యాయమూర్తి శిక్ష విధించారు.

చట్టరీత్యా పరిశోధనలో ప్రభుత్వోద్యోగితో సహకరించ నిరాకరించడంలో ఈ పత్రికా సంపాదకుడు, న్యాయమూర్తి నిర్ణయించినట్లు, నేరం కావచ్చును. కాని ఇలాంటి తీర్పువల్ల ఈ దేశంలో పత్రికాస్వాతంత్ర్యానికి తీవ్రమైన ప్రతిబంధకాలు ఏర్పడ్తాయి.

తమకు సమాచారం తెలిపిన వ్యక్తినిగూర్చి గాని (ఇంగ్లీషులో "సోర్స్" అంటారు), లేక సమాచారం అందిన వైనంగూర్చి గాని వెల్లడిచేయకూడదని ప్రజాస్వామిక దేశాలన్నింటిలో పత్రికా రచయితలు, సంపాదకులు అనుసరిస్తున్న సంప్రదాయం. ఇది వారి పవిత్ర కర్తవ్యంగూడా. ఈ సంప్రదాయమే లేకపోతే పత్రికలకు వార్తలు, సమాచారమూ లభించడమే దుస్తరమవుతుంది. ఇలాంటి వార్తను ప్రచురించిన ఏ సంపాదకుడైనా, విలేకరి అయినా ప్రభుత్వోద్యోగులతో నేర విచారణలో మనస్ఫూర్తిగా సహకరించాలంటే, తనకు సమాచారం ఇచ్చిన వ్యక్తిని గురించి లేక ఆ సమాచారం అందిన వైనం గూర్చి అధికార్లకు తెలియచేయవలసి వుంటుంది. ఇది సంపాదకునిగా అతను నిర్వర్తించవలసిన కర్తవ్యానికి, బాధ్యతకు విరుద్ధమవుతుంది.

దేశభద్రతకు, ప్రజల సంక్షేమానికి ప్రమాదం సంభవించే సందర్భాలలో వినా, అందరికీ తెలియని రహస్యాలను బయటపెట్టడం; ఏదైనా ఒక విషయంగూర్చి సమాచారం వివరాలు సేకరించి ప్రచురించడం; ఒక ఉదంతాన్ని, లేక బహిరంగ చర్చను వ్యాఖ్యాన సహితంగా ప్రచురించడంలాంటి ప్రధానమైన స్వాతంత్ర్యం, స్వేచ్ఛ పత్రికలకు, రచయితలకు లేకపోతే, ఈ దేశంలో ప్రజలకు ఉపయోగకరంగా పత్రికలను నిర్వహించడమే అసాధ్యమవుతుంది. పత్రికలన్నీ కేవలం ప్రభుత్వ గెజెట్లు అవుతాయి.

న్యాయాధీశులు, కోర్టులు, ప్రభుత్వాధికార్లు, దేశంలో ప్రజాస్వామ్యం సుస్థిరం కావడంకోసం, పత్రికా స్వాతంత్ర్యంపట్ల కొంత ఔదార్యం ప్రదర్శించడం అవసరం.

—కొంత 12 వ పేజీలో

అమెరికా విదేశాంగ మంత్రిగా విశ్వఖ్యాతి పొందిన స్వర్గీయ డల్లెస్

దేశంలో ఏమూలజూచినా ఏదోఒక అభివృద్ధి కార్యం జరుగుతున్నది. సమాజాభివృద్ధి కార్యక్రమం ప్రజలచే స్వయం సహాయాన్ని, విలువను గుర్తింపజేసినవి. దారి డొంకలేని పల్లెలకు రోడ్లు పడుతున్నవి. ఆస్పత్రులు, పాఠశాలలు – ఒకటేమిటి గ్రామసౌకర్యాన్ని ప్రభుత్వ సహాయంతో ప్రజలే ఏర్పాటుజేసుకుంటున్నారు. అలాంటి స్వయంకృషితో ఏర్పడిన రోడ్డును ఈచిత్రంలో చూడవచ్చు.

శ్రీ మద్రామాయణము

రచన.. కాలకుల సావిత్రి

(గత సంచిక తరువాయి)

ఆ రేయి లక్ష్మణుఁడు గోమతీయను స్థలమున గడపెను. బాలభానుఁడుదయించు చుండగ నతఁడు సుమంత్రుఁడు నడుపు రథము పై నయోధ్యకుం జేరెను. సీతను వదలివచ్చిన కష్టపురాత్రి శ్రీరామునకేరీతిఁ జెప్పుదునని కలవరపడుచుండెను. ఇంతలో వెన్నెల మిద్దె పై నున్న శ్రీరాముని భవనమును చూచి మనస్సునఁ గొంతశాంతిఁ బొందుచు, ద్వారమున కెదురుగా రథము దిగి, తలవంచుకొని వగపుతో లోనికేఁబోయెను. సింహాసనమున కూర్చుండి దిగులుపడుచు నడుమనడుమ పొరలి వచ్చు దుఃఖము నాపుకొనుచున్న శ్రీరామచంద్రమూర్తిని చూచి పాదములకు నమస్కరించెను. తడిచేతితెంతయుఁ దిరిగి చేతులు జోడించుకొని దీనముగా "అగ్రజా! తమ యాజ్ఞచొప్పున సీతాదేవిని గంగానదీతీరవన భూములఁ జెంత వదలివచ్చితిని. ఆమె వాల్మీకి ఆశ్రమమును జేరినది. ఈ విచారసాగరమును దాటి వచ్చి మీ దర్శనము చేసికొంటిని. పురుషోత్తమా! నీవు చింతింపఁబనిలేదు. నిఖిలమునకు కాలచక్రము నిర్ణేత. ధైర్యవంతులు బుద్ధిమంతులగు మీరును దుఃఖింతురా! అభ్యుదయములన్నియు క్షీణించునవే. ఉన్నతి పతనమగునదియే. సంయోగము వెంటనెప్పుడు వియోగముండునదియే. జీవితము మరణముతో సమాప్తియగునదియే. కావున, కొడుకులందు, పత్నులందు, పశులందు, ధనమునందు మోహముంచరాదు. అవి ఎప్పుడైనను మనల విడిపోవునవియే. నీ యాత్మను నీవే సంతోషపెట్టుకొనఁగలవాఁడవు. పైఁగా లోకమును సంతోషపెట్టఁగలవాఁడవు. అట్టివాఁడవై నీవు శోకించుట నీ వంటి పురుషోత్తమునకు సరిగాదు. అపవాదమందువా? దానికై యుడిపోవును. ఏ అపవాదము కొఱకు సీతను గాంగవన భూములకుఁ బంపితివో నా అపవాదము అయోధ్యాపురమున నోటనోట నానియే యుండును. ధైర్యమవలంబింపుము. ఇలకోడివలె నిరంతరము శోధించు బుద్ధియందు మగ్నము కావలదు. సంతాపమునకు దూరస్థుఁడవై శాంతిఁబొందుమ"ని లక్ష్మణుఁడన్న మాటలను శ్రీరాముఁడు పరాకునవిని "లక్ష్మణా! యదార్థము నెంతో చక్కగా నాకుఁజెప్పితివి. నా మాట మేరకు సీతను విడిచివచ్చిన నీ తెగువకు నేను సంతోషించితిని. నీ మాటవలన నేను మనోనివృత్తి పొందితిని. సంతాపము మాయమైనది. నేనూరడిల్లితిని. సోదరా! నీవంటి తమ్ముఁడు నాకు దొరకునా? దొరకినను ఇట్టి పనులలో నెవఁడీయకుండునా! కాని నీవు నా మనస్సును పరింతువని నాకు తెలియును. నా మనస్సులోని సంగతినీఁ జెప్పెదను; దానినిఁ వినుము. నేను నాలుగుదినములనుండి పౌరకార్యములు విచారింపలేదు. ఆ విషయము నన్నెంతో కలవరపెట్టుచున్నది. పురజనులను, పురోహితులను, మంత్రులను, కార్యార్థులను, స్త్రీ పురుషులను పిలిపించి విచారింపుము. ఏ రాజు పౌరకార్యములు నిత్యము విచారింపఁడో, అతఁడు మరణాంతమున నరకమున మ్రగ్గునని పెద్దలందురు. పూర్వము సజ్జనప్రియుఁడును శుచియు కీర్తిమంతుఁడును సత్యభూషణుఁడగు నృగుఁడను రాజుండెను. అతఁడొకప్పుడు పుష్కరములయందు దూడలు గలిగి బంగారు మెడ పట్టెలు గలిగిన లెక్కలేనన్ని ఆవులను, విప్రులకు దానమిచ్చెను. దైవవశమున దానమిచ్చినయొక ఆవు తప్పించుకొని వచ్చి మరల ఆ రాజు ఆలమందలోఁ గలిసిపోయెను. ఇది తెలియక రాజు ఆ గోవును గింజలేరుకొని జీవించు పేద పాఱునకు దానమిచ్చెను. తొలుత దానముగొన్న పాఱుఁడావును వెదుకఁజొచ్చెను. ఎన్నో యేండ్లు దేశదేశములు వెదకినను కనపడలేదు. కొన్నాళ్లకు కనఖలము అనుచోట తన మందను జూచెను. ఆ గోవును తాను వాడుకఁ జేసిన పేరున పిలిచెను. తొలియజమాని గొంతు విని ఆ యావు కట్టుత్రాడు త్రెంచుకొని ఆ విప్రుని వెంబడించెను. ఆ ఆవును రెండవతూరి

నృగు నిమి వృత్తాంతం

దానముగొన్న విప్రుఁడుకూడ వెంబడించి, 'ఇది నా గోవు; నీకెల తోలుకొనిపోవుచున్నావ'ని అడిగెను. ఇద్దఱొకచోటఁజేరి నాకిది నృగనృపతి దానమిచ్చెనని వాదులాడుకొనిరి. తుదకిద్దఱా నృగమహారాజును సందర్శింపఁబోయిరి. కొన్ని అహోరాత్రములు ద్వారముకడ వేచియుండినను వారా రాజు దర్శనార్థము ననుమతిఁ బొందఁజాలకపోయిరి. వారికి తుదకుఁ గోపము వచ్చినది. విసిగి 'కార్యార్థులమై వచ్చి యున్నార్ము వేచియున్నను మాకు దర్శనమీయవైతివి. కనుక నీవు భూతములకు కనపడకుండ నూసరవెల్లియై యొక గోతిలో వేలాది సంవత్సరములుందువుగాక. కాలక్రమమున యదువంశరత్నమగు శ్రీకృష్ణుండు పుట్టి నిన్నీ శాపమునుండి విముక్తునిఁ జేయును. ఆ కృష్ణుడు నీకే మహోపాలకమును దీటును. కలియుగ ప్రారంభమునకంటె ముందుగా భూభారము తగ్గించుటకై నరనారాయణులవతరింతురు' అని శపించి వారు కోపము వదలి శాంతించిరి. ముసలిదై బలము చచ్చిన ఆ పెందవు నింకొక విప్రునకు దానమిచ్చిరి. ఆ రీతిగా నృగనృపతి ఆ శాపమునుభవించుచున్నాఁడు. కావున కార్యార్థులను విచారింపకుండుట రాజునకు దోషము కావున కార్యార్థులను నాయొద్దకు పంపుము. ప్రతీక్షింపుము."

శ్రీరాముడు చెప్పిన కథ విని పరమార్థాభిలాషియగు లక్ష్మణుఁడు చేతులు జోడించి రామునితో, "అగ్రజా! ఆ బ్రాహ్మణులు స్వల్పాపరాధమునకై రాజర్షియగు నృపుని శపించిరి. తిన్న పాపిగాఁడలంచుకొని యా శాపమున రాజు విప్రుల నేమనెను?" అని అడుగఁగా శ్రీరాముఁడిట్లు చెప్పెను. "సుమిత్రాకుమారా! ఆ విప్రులు శపించి తమ దారినిఁ బోఁగా రాజు మంత్రుల పురోహితుల ప్రజలను పిలిపించి యిట్లనియె. 'ప్రజలారా! నా పలుకులు వినుడు. నారదుఁడు, పర్వతుఁడు అను మునులు నాయపరాధముల ముల్లోకమున త్రిమ్మరుటకుఁబోయిరి. ఈ వసువుకుమారునకు పట్టాభిషేకముఁ జేయుఁడు. పూజ్యులగు శిల్పుల ప్రార్థించి సుఖస్పర్శముగు నొయి త్రవ్వింపుఁడు. ఆ విప్రుల శాపము నీ గోతిలోనుండి సమాప్తినిం చెదను. నా శాపదుఃఖమును దీర్పఁగల వర్షబాధలేని యొక గోఁతిని చలిబాధ తగులని నొక గోఁతిని వేడిమి తగులని నొక గోఁతిని త్రవ్వింపుఁడు. ఆ గోఁతుల చుట్టు ఫలవృక్షములు పుష్పవృక్షములు లతావృక్షములు నాటింపుఁడు. గోఁతులకు నలువైపుల రమణీయము గానుండునట్లుంపుఁడు. శాపము తీఱువరకు గోఁతులలో నుండెదను. కేయోలిని యోజనము పర్యంతము వాసనలు వెదఁజల్లు పూలచెట్లిచట నాటింపుఁడ'ని మంత్రుల కాదేశించెను. పిదప కొడుకునఁ బిలిచి 'నాయనా! ధర్మము తప్పక ప్రజలను నిత్యము పాలింపుము. చిన్న తప్పునకుగా విప్రులెంతగా నన్ను శపించిరో చూడుము. నా శాప నిమిత్తమై కాని నా నిమిత్తము కాని నీవు తపింపకుము. ఎల్లవారికి దైవసంకల్పమే స్మరణీయుఁడు పూజనీయుడు. దైవబలములేనిచో నావలెనే ఎల్లరు కష్టములనుభవింతురు. ప్రాణి దైవనిర్ణయమునకు లొంగి చరించుకొనును. సుఖదుఃఖము తప్పదెట్లుగఁడు? పూర్వజన్మ సంస్కారములు. నాయనా? శివధ్యానమున నీ జన్మ తరించుకొమ్ము' అని చెప్పి బ్రాహ్మణశాప కష్టమును తొలఁగించుటకుఁగా శిల్పులేర్పఱచిన గోఁతులలో నివసింపఁబోయెను.

"సోదరా! నృగనరపతి కథ వినిన నీకు మతియొక కథ చెప్ప నుద్దేశించితిని. దానిని వినుమని చెప్పఁబోఁగా లక్ష్మణుడు 'శ్రీరామమూర్తీ! ఆశ్చర్య భూతములైన కథలు వినుటయందు నాకుఁ దృప్తిలేద'నెను. 'లక్ష్మణా! అట్లయినచో ధర్మయుక్తమగు కథ నీ చెప్పెదను, వినుమ'ని చెప్పఁదొడఁగెను. మహాత్ములగు మన యిక్ష్వాకువంశ రాజులలో నిక్ష్వాకునకు పదిరెండవ కుమారుఁడగు నిమి యను రాజుండెను. అతఁడు తేజోవంతుఁడు, ధర్మవంతుఁడు. ఆ మహారాజు గౌతమీ తటమున అమరావతిఁబోలిన యొక పత్తనము కట్టించెను. దానిపేరు వైజయంతీపురము. ఆ పట్టణము రాజధానిగా మహావైభవముతో రాజ్యమేలుచుండెను. ఆ రాజు నొకానొకప్పుడు తన పితృ ప్రీతికొఱకు గొప్ప యజ్ఞము చేయవలెనని తలఁచెను. తరువాతనతఁడు మానువు కొడుకగు నిక్ష్వాకు నామంత్రించి బ్రహ్మర్షియగు వసిష్ఠుని ఋత్విజునిఁగా వరించెను. పిదప నిమి అత్రిని, అంగిరసుని, భృగువును వరించెను. అప్పుడు ఊర్వశీసుతుఁడు 'రాజా! నన్ను దేవేంద్రుఁడు ముందుగా యజ్ఞఋత్విజునిఁగా వరించినాఁడు. దేవేంద్రుని యజ్ఞానంతరము నవలకుఁ బ్రతీక్షింపు'మనెను. పిదప నిమి తపోధనుఁడగు గౌతమునిచే యజ్ఞమును పూర్తిచేయింపఁజొచ్చెను. హిమపర్వతసానువులలో నొక పట్టణమునొద్ద ఐదువేల సంవత్సరములు దీక్షతోనుండి నిమి యజ్ఞమును పూర్తి చేయించుచుండెను. పిదప ఇంద్రుని యజ్ఞానంతరము వసిష్ఠుఁడు నిమి కొఱకు దీర్ఘఁగా వచ్చెను. గౌతమమహర్షి వలన యజ్ఞముజరుగుట వినెను. వసిష్ఠుఁడెంతయు కోపించి రాజును చూచుకోరికతో ముహూర్తకాలము వేచియుండెను. ఆ దినము నిమి నిద్రాగ్రస్తుఁడైయుండెను. దానికి వసిష్ఠునకు కోపమధికమాయెను. తిన్నఁ సందర్శింప రాజురాకేదని యహంకరించి 'రాజా! నన్నవమానించి యితరులచే యజ్ఞమును పూర్తిచేయించుచుంటివి గాన నీ శరీరము చేతనాశూన్యమగు'నని శపించెను. తదనంతర రాజుమేల్కొని శాపసంగతి విని బ్రహ్మర్షియని పేరుపొందిన సూర్యవంశ పురోహితుఁడగు వసిష్ఠుని భావించి 'నీవు ఋషివయ్యును, యజ్ఞకర్మచే అవలి నిద్రించిన నన్ను కలుషితుఁడవై శపించితివి గాన నీ దేహముకూడ చేతనాశూన్యమగు'నని శపించెను. పరమశ్రీభావులగు ఆ యిద్దఱును వెంటనే దేహములు త్యజించిరి."

రాముఁడు చెప్పినకథ విన్నపిదప లక్ష్మణుఁడు "సోదరా! వసిష్ఠుఁడును నిమియును పరస్పర శాపములవలన, విదేహులైరని తెలిపితివి. మరల దేహము లెట్లు పొందిరో? ఎఱిఁగింపవే?" యని ప్రార్థింపఁగా శ్రీరాముఁడిట్లనియెను. "సుమిత్రాకుమారా! ఇద్దఱు, పూర్ణతపోధనులు గనుక దేహములు విడిచి వాయుభూతులైరి. అశరీరుఁడగు వసిష్ఠుఁడు సత్యలోకమునకేగి బ్రహ్మను దర్శించి వాయుభూతుఁడై 'తండ్రీ! సురశ్రేష్ఠా! లోకపావనా! నిమి యిచ్చిన శాపముచే నేను శరీరములేని వాఁడనై వాయుతుల్యుఁడనైతిని. ఎవరికైనను దేహములేకున్నచో దుఃఖమేకదా! అశరీరికి క్రియాలోపమని నేను వేఱుగా ప్రార్థింపవలెనా? కావున నాకు క్రొత్తదేహము ప్రసాదింప ప్రార్థించెదను. అనుగ్రహింపు'మని కోరిన బ్రహ్మ చిఱునవ్వునవ్వి 'వసిష్ఠా! పవిత్రాంతమగు నీ మానసము ద్వేషపూరితమైనందున నీకీయవస్థపట్టినది. నీవు మిత్రావరుణుల తేజమునఁ బ్రవేశింపుము. నీవు అయోనిజుఁడవై యగుదువు. ధర్మాన్నత్యముచేత మరల బ్రహ్మత్వముఁబొందెదవు.' అని ధాత తెలిపెను. వసిష్ఠుఁడు బ్రహ్మకుఁ బ్రదక్షిణమాచరించి తిన్నగా వరుణాలయముఁ జేరెను. ఆ దేశకు మిత్రుఁడనువాఁడు క్షీరసముద్రమున సురలు కొలువఁగా వరుణత్వము వహించియుండెను. అప్సరస్సరలలో మేల్బంతియగు ఊర్వశి చెలికత్తెలతో విలాసముగా సముద్రాధిపతియగు వరుణుని యొద్దకు వచ్చెను. వరుణాలయమున క్రీడించు రూపవతియగు ఊర్వశినిఁజూచి వరుణుఁడు సంతోషించెను. అచ్చరలలో నందకత్తెయగు నూర్వశికి వరుణుఁడు తన కామవాంఛను తెలిపెను. ఆమె చేతులు జోడించి 'సురేశ్వరా! నన్ను దివమున మిత్రుఁడు వరించెనని యెను. అప్పుడు వరుణుఁడు కామపీడితుఁడై 'దివ్యవిలాసినీ! నిన్నుఁ బొంది నేమాఱుపోయి, నా ప్రాణము నిలుపుకొనఁగల్గుదునా? మిత్రుని చేసిన పెరపాట్లేము రాకుండ సహాయము తెలిపెదను. దేవనిర్మితమగు నీకుంభమున నా తేజస్సు విడిచి నా కోర్కెతీర్చుకొందును' అనెను. అందులకూర్వశి సంతోషించి 'లోకపాలకుఁడవగు దేవా! నా మనస్సునీది; నా భావము నీది; నీ వన్నట్లు చేయుము. నా దేహము మాత్రము మిత్రుని యధీనమ'ని చెప్పెను. అప్పుడు వరుణుఁడు పరమాద్భుతమును, జ్వలదగ్ని శిఖఁబోలిన తన తేజస్సు నా కుంభమున విడిచెను. అంత నూర్వశి మిత్రుని చెంతకు పోయెను. మిత్రుఁడాశ్చర్యజ్ఞానమున యూర్వశి వర్తనము వరుణుని కామచర్యయెఱిఁగి 'ఓసీ! కులటా! నేను కోరిన నీవు వేఱుం మగని వరించితివి. ఈ పాపకారణముగా కలుషితవై మనుజలోకమున మెలఁగుము. బుధుని పుత్రుఁడై కాశీరాజగు పురూరవుని చెంత నుండుము; నీ కతఁడు భర్తయగునని' శపించెను. ఆశాప ఫలితముగా నూర్వశి పురూరవునిఁ బొందినది. పురూరవుఁడు బుధుని కొడుకు. ఊర్వశి కాయువను రాజుపుట్టెను. అతనికి అపరసురరాజువంటి నహుషుఁడు పుట్టెను. వృత్రాసురవధచే జర్చిన బ్రహ్మహత్యఁ కాపుకొని ఇంద్రుఁడరిగిన కాలమున నహుషుఁడు దేవేంద్రుఁడై ముల్లోకము లేలెను. సర్వాంగసుందరియగు నూర్వశి చాల కాలము భూలోకమునందే శాపము పోయిన పిదప మరల సురపతి చేరెను."

— (సశేషము)

అగ్రరాజ్య ముఖ్యులింకా తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నారు. బ్రిటిష్ ప్రధాని మాక్మిలన్ కొంత వరకు సవ్యమైన మార్గాన్ని వెతికేను. అట్టి పరిష్కారమార్గం ఇతరులకు రుచించక, అనేక పేచీలు వచ్చినవి. కాని ఎట్లయినా పరిష్కారం కావాలంటే మాక్మిలన్ తీసిన తోవే మంచిదిగా కన్పిస్తుంది.

• • •

బ్రిటిష్‌వారు అమెరికన్లు కలిసి 'గ్రహాంతర ప్రక్రియలో' ఒక ఉద్యమాన్ని లేవదీయబోతున్నారు. ప్రథమ స్పుట్నిక్ వదిలింది మొదలు ఈ 'గ్రహాంతర' ఉద్యమం అందర్నీ కట్టుకున్నది. ఈ ఉద్యమం వలన మన ప్రపంచాన్ని గూర్చి తెలియని సంగతులనేకం మనకు తెలియగలవు.

ఒక శాస్త్రజ్ఞుడు, సూర్యగోళంలో జరిగే కొన్ని గందరగోళాల వల్ల భూమండలంలోని రేడియో ప్రసారకు కార్యక్రమం కొన్ని చోట్ల భంగపడిందని తెలియజేశాడు.

మన ఈ గడ్డ క్రింద, సముద్రం క్రింద, త్రవ్వి అక్కడవుండే అసలైన ఈ భూఖండపు 'గర్భా'న్ని పరిశీలించి, ప్రస్తుతం మనకు ఈ భూమిమీద జరిగే పరిణామాలకు మర్మాన్ని కనిపెడతారంట. ఇది అనేక దేశాల ఉమ్మడి యత్నం. భూకంపాల మర్మం తెలుస్తుందేమో!

చూడగా, చూడగా, మన బాహ్య ప్రపంచం సంగతికూడా మనకు తెలిసింది మహాస్వల్పం. అంతమ్యానికి వెళ్ళేది మనపూర్వపు ఋషులకే తెగెనని వదిలేశామనుకొండి; పారపాటున రామకృష్ణపరమహంస, రమణమహర్షి, అరవిందయోగి, సాయిబాబావంటి వారు ప్రత్యక్షమవుతూ మన పూర్వ్యాప్తగణ కొంత కలిగిస్తుంటారు.

రహస్యమైన యిక్కడు ప్రాణాయామం కావలసివచ్చింది. పూర్వం జగ్మన్లకు మన పౌరాణిక యుద్ధ సాధనాలమీద, ప్రక్రియలమీద, శ్రద్ధలగలేదా? దానికి సంబంధించిన తాటాకు గ్రంథమంతా వారే సంగ్రహించలేదా? అట్లే, పైపై కెగిరే శ్రద్ధ రహస్యమైన కలిగింది గనుకనూ, కార్యవాదుల గనుకనూ ప్రాణాయామం చేసే యోగులను పట్టుకపోయి యోగాభ్యాసం నేర్పి, అట్టి నేర్పరులను ఊర్ధ్వ సంచారక సాధనాలలో పంపుతారు. అనగా సైన్సు, యోగం రెండూ ఒకటవుతున్నవి. నిజానికి సైన్సు ఒక యోగంకాదా! యోగం ఒక సైన్సుకాదా?

అయితే జ్ఞానాన్ని కంట్రోల్ చేయలేరని రహస్యం గుర్తించుట మంచిది. యోగాన్ని కేవలం పైకెగిరి క్రిందకు రావడం వరకు పరిమితం చేయడానికి ఎవరి తరమూ కాదు. యోగాభ్యాస జ్ఞానం చివరకు కొందరు మహాసిద్ధులను, సిద్ధపురుషులను పుట్టిస్తుంది. ఇదంతా చివరకు రహస్యమెప్పుడు నేర్చే పరిమితమైన విద్యకు వ్యక్తి వాచకంగా పరిణమించవచ్చును. ఇప్పటి కమ్యూనిజమునకు అది 'ద్రావిడ ప్రాణాయామం' కావచ్చును. అప్పుడు చికిత్స కుదు 'మున్స్టాంగ్‌లు' ఖండించి కిస్టాంగ్ శేషిణి రక్షింపజాలరు. చికిత్సకునికే రోగం కుదిర

పోతుంది.

సన్నదుగిలే ఇది వాంఛనీయమైన పరిణామమే. దీనిని ఆనందంతో ఆహ్వానిస్తే, లోకకల్యాణం సిద్ధిస్తుంది. లేకుంటే హిరణ్య కశ్యపాయనము, అంతులేని అభినవ ప్రహ్లాదుల నేరుల బాధలు తప్పవు.

మార్పును పరిస్థితులందూ, తత్వమందూ స్వీకరించడం అభ్యుదయమార్గం. అట్టి పురోగామికే నమోవాకములు!

• • •

కేరళమంతా సాహాగోల, కాకిగోల. ఈ పార్టీ తత్వాలమీద ఏడ్చే రాజ్యాలన్నీ ఇట్లాగే తగల బడతవి. ఒక సమస్య వచ్చినపుడు దానిని సమగ్రంగా పరిశీలన చేయడానికి పార్టీ తత్వాలు అడ్డం వస్తున్నవి. లేకుంటే నంబూద్రిపాద్-జయప్రకాశ్ వాద వివాదం అంతా ఎందుకొచ్చినపని? వృధా కంఠశోష ఎంత అవుతున్నదో చూడండి.

నృసింహస్వామి జయంతి సందర్భంలో విద్యుద్దీపాలంకరణతో శోభిస్తున్న వేదాద్రి దృశ్యం. వేదాద్రి నెల్లూరుకు ఎనిమిదిమైళ్ల దూరమునవున్న ప్రసిద్ధిచెందిన పుణ్యక్షేత్రం.

సమాజంలో ఏపని చేయవలెనన్నా, నలుగురు కలిసి పరస్పర సహకారంతో చేస్తే అవుతుంది. చాలపనులట్లే అవుతున్నవి. విద్య, పాలన, కర్మాగారవృత్తి యిత్యాది కార్యమంతా అట్లే అవుతున్నది. అటువంటి కక్షరహితమైన కర్మయోగాన్ని నడిపించేటందుకు శక్తిపాతులైన వారికి అర్హత, అధికారం ఎట్లా వచ్చింది? మన అవివేకమే ఇందుకు కారణం.

కేరళపాఠం (ఒరిస్సా పాఠం — ఇంకా ఎన్ని పాఠాలు మనం చదవవలసివున్నావో!) నేర్పే సంగతి ఒకటే: 'పార్టీతత్వాలు వదలండి'. లోకాభ్యుదయంకోసం పట్టరోగకనై కృషిచేయండి.'

అంటే దీని అర్థం ఏకపార్టీపాలన రమ్యమైనదనికాదు. ఏకపార్టీ రాక్షసి అవుతుంది. అనేక పార్టీలు అల్లకల్లోలం పుట్టిస్తవి. అందువల్ల ఎప్పటికప్పుడు ప్రజలు ఎన్నుకున్నవారు ఏదోరీతిగా కలిసి ఏర్పరచే రాజ్యమే ప్రశస్తమైనది. దీనిని వర్ణించ శక్యం గాదు. దీనిని అనుభవించి చూడవలెను. లోకంలో మిగిలింది ఇదే ప్రయోగం. జయప్రకాశ్ లోగా సూచించినదిదే. జాతీయ ప్రభుత్వం ఆడుగున ఏర్పరచరాదా అని వినోబా ప్రవచించినదాని తాత్పర్యమిదే.

• • •

పంచదార ధర ఎక్కువైనది. అంటే ఇక గీతపారిపంట పండిందన్నమాట.

పంచదార (చక్కెర) కోసం చెరుకుమీద నే ఆధారపడితే ధర ఎక్కువగాక తప్పదు. భూమి ఆహారధాన్యాల పంటలకు కావలసివుండగా, చెరుకుకోసం యింకా భూమిని కేటాయించడం వీలుగాదు. అందువల్ల డిమాండ్ అనగామై (జనాభా పెరుగుదల సామాన్యంగా వున్నదా?) పప్లయి తరుగైతే ధరలు పెరగక మానవు. పెరుగుదం

—తరువాత 12-వ పేజీలో

వార్తలు-వ్యాఖ్యలు

కేరళ ఆందోళన

కేరళ విద్యాచట్టానికి నిరసనగా కేరళలో బడులు మూసివేత ఉద్యమ ప్రారంభదినం జూన్ ఒకటవ తేదీ సమీపించుతున్నకొద్దీ కమ్యూనిస్టులరచ్చ ఎక్కువవుతున్నది. ఇదేదో తమను అధికారంనుండి కూలద్రోయడానికి పన్నిన పన్నాగంగా ఆయుజఘోష్ మొదలు గోవిందనాయర్ వరకూ గోలపెడ్తున్నారు. బడులమూసివేత వుద్యమాన్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా అణచివేయుమని కేరళ ప్రభుత్వానికి కమ్యూనిస్టు నాయకులు పదేపదే సలహాలిస్తున్నారు. ఇక "విశాలాంధ్ర", "న్యూఏజ్" వగైరా కమ్యూనిస్టు పత్రికల ఆక్రందనాలకు, ఆక్రోశాలకు అంతులేదు. ఈ బడుల మూసివేత ఉద్యమ పూర్వచరిత్ర, అందలి రాజకీయాలను తెలుసుకొననిదే, సమస్య గ్రాహ్యంకాదు.

ఈ ఆందోళనకంతా మూలం వివాదాస్పదమైన కేరళ విద్యాచట్టం; కమ్యూనిస్టులను ఉపాధ్యాయులుగా స్కూళ్ళలో ప్రవేశపెట్టే ప్రయత్నం. విద్యాచట్టం అత్యవసరంగా అమలు జరుగవలసిన ముఖ్యసంస్కరణగా కేరళప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. ప్రైవేటు రంగంలో అనవసర జోక్యంగా ప్రతిపక్షాలు భావిస్తున్నవి. మూసివేయబడే బడులసంఖ్య 4 వేలే అయినా ఈ విద్యాచట్టాన్ని, కేరళ మొత్తం జనాభా ఒకకోటి 44 లక్షలలో 87 లక్షల మంది — క్రిస్టియనులు, మహల్మనులు, నాయర్లు, ఆంగ్లోయిండియనుల మొత్తం 87 లక్షలమంది. వారిని బలపరుస్తూ; కాంగ్రెసు, ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ, రెవల్యూషనరీ సోషలిస్టుపార్టీ, ముస్లింలీగువంటి రాజకీయపక్షాలు వ్యతిరేకిస్తున్నదానివల్లనే యీ బడుల మూసివేత ఉద్యమస్థాయి ఎంతటిదో మనం గ్రహించవచ్చును. కేరళజనాభాలో సగానికిపైగా యీ ఉద్యమంలో పాల్గొనబోతున్నారు కాబట్టి, గత ఇరవైఐదు నెలలు కేరళలో కాపురంచేసిన కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం గజగజ వణికిపోతున్నది. ఈ ఆందోళనసాధ్యమం

—తరువాత 9-వ పేజీలో

పాత్రుడుగారి బాలసంజీవిని (రిజిస్టర్డు)
పిల్లల లివర్ అండ్ స్ప్లీన్ వ్యాధులను నివారించును
డాక్టర్ పిళ్లా పాపయ్యపాత్రుడు అండ్ బ్రదర్స్
19, దక్షిణమాడవీధి - మైలాపూరు - మదరాసు-4. ఫోన్ నెం. 71354 ను.
బ్రాంచి:- 7, సారంగపాణికోవిల తూర్పువీధి - కుంభకోణము.
అన్ని మందులషాపులలోను దొరకును

గృహ నిర్మాణానికి టెండరు నోటీసు

* * *

నెల్లూరుజిల్లా, కోవూరు తా॥ అల్లగానిపాడు గ్రామములోనున్న అల్లగానిపాడు చేనేత సహకార వృత్తి విక్రయ సంఘము లిమిటెడ్ వారు "40 పనివారిగృహముల కాలని నిర్మించుటకు" పడు సొసైటీ ప్రెసిడెంటు వారిచే 25-6-59 తేది సాయంత్రం 4 గం॥ వరకు సీలు వేసిన టెండర్లు తీసికొనబడును. టెండరుతో కూడ ధరావత్తు మొత్తం 3600/- నెల్లూరుజిల్లా కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకిలో సొసైటీ ఖాతాకు చెల్లించి చెలానాను జతపర్చవలయును. టెండర్లు 27-6-59 తేదిన సంఘపు పాలకవర్గమువారిచే తెరవబడును. ఆ పాలకవర్గమువారికి, కారణము తెలుపకయే కొన్ని లేక అన్ని టెండర్లు నిరాకరించు అధికారముగలదు. టెండరు షెడ్యూలు, ప్లాను 19-6-59 నుండి సొసైటీఆఫీసువద్ద రు. 5-10 న. పై. చెల్లించి పొందవచ్చును. ఇతర వివరములు సొసైటీఆఫీసువద్ద తెలిసికొనవచ్చును.

— వి. సుబ్రహ్మణ్యం,
కార్యదర్శి.

VICTORY TUTORIAL COLLEGE
Lakshminivas - Prakashnagar,
Stonehousepet - Nellore.
The first of its type in Andhra Pradesh (Laboratory attached)

ప్రీ యూనివర్సిటీ, S. S. L. C. మెట్రిక్యులేషన్ (ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ) విద్యార్థులకు అనుభవముగల లెక్చరర్లు - టీచర్లు విద్యాబోధన చేయుదురు. ప్రత్యేకంగా హిందీక్లాసులు నడుపబడును. ప్రీ యూనివర్సిటీ విద్యార్థులకు లేబరేటరీ సౌకర్యం గలదు.

వి. శ్రీనివాసరావు - సెక్రటరి. మేనేజింగు కమిటీ.

విశాఖపట్నం డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 158 of 51. E. P. 108 of 59.

పీలా అప్పలనరసయ్య —వాది.
శివిరెడ్డి ఆదినారాయణ వగైరాలు
—2 to 5 ప్రతివాదులు.

వేలపు ప్రకటన:- యీ నెంబరు వాదికి ప్రతివాదులవల్ల రావలసిన డిక్రీ బాకీకిగాను 2 to 5 ప్రతివాదుల తా॥ విశాఖపట్నం డి॥ అనకాపల్లి సబు డి॥ రాజాపాలెం గ్రామం తా॥ స 51 ః పట్టాదాఖలా జిరాయితీ పల్లంలో ఎ 0-60 ట్లు పర్మితికలభూమి పై కోర్టువారి యెదుట 14-7-1959 తేది పగలు 11 గం॥కు వేలం వేయబడును. కిమ్మతు రూ. 350/- లు.

—గణపతిరాజు చంద్రశేఖరరాజు,
వాది అడ్వొకేటు.

సంతృప్తిని సౌందర్యాన్ని
రెంటినీ ఇవ్వగలరు

గుండాల
వెంకట సుబ్బారెడ్డి అండ్ సన్సు
నగల వర్తకులు
చిన్నబజారు — నెల్లూరు

నా జీవిత విశేషాలు

**** నెల్లూరు వెంకటరామానాయుడు ****

పోట్లపూడి సభలు

జనరంజనీ సమాజస్థాపన ఏదొక ప్రత్యేక కారణంతో జరిగిపోయినా, ఒక సంవత్సరంలోపలే పూర్తిగా తీవ్ర రాజకీయసంస్థగా మారిందని వెనుక పుదహరించాను. అక్కడ ఎన్నో సభలు జరిగినవి. చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహంగారు, అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య, అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు, ఆచంట రుక్మిణమ్మ – లక్ష్మీపతిగారలు యింకా ఆనాటి రాజకీయంలో పేరొందివున్న వారంతా పోట్లపూడి సభలకు వచ్చినవారే. కనకమ్మగారింటి యొజ్జిటిపెరుగు ప్రోగ్రి ఆ రంగులాది పెరుగులో యేదైనా రంగు కలుపుతారా అని తరువాత వుత్తరాది సభలకు వెళ్ళినప్పుడు కొందరు అడిగారు. అసలు కాళిదాసుకూడా "శరచ్చంద్రా చంద్రికా ధవళం దధి" అనగాని, యీ బంగారువన్నెదధిని యెక్కడా యెరిగినవాడుగాడు. అంటే భోజుని రాజాంతఃపురానికిగూడ యీ పెరుగు పరిచయం లేదన్నమాట.

అప్పటికి నెల్లూరులో రాజకీయ పరిచయమున్నవారు, ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య, వేమూరు లక్ష్మయ్య, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, సి. వి. కృష్ణ, పాటూరు సుబ్బరామయ్య దంపతులు, కోరటూరు పట్నం వెంకటసుబ్బారెడ్డి, గంధవరపు మానుమా రెడ్డి ప్రభృతులు మాత్రమే. ఆనాటికి రాజకీయ సంస్థలంటే పొణకా కనకమ్మగారి కుటుంబమనే మనము గుర్తించవలసి వుంటుంది.

కవులలో రాయప్రోలు సుబ్బారావు, దువ్వూరు రామిరెడ్డి, దంటు సుబ్బావధాని, కంచనపల్లి కనకమ్మగారలు పోట్లపూడితో సంబంధమున్నవారే. "కంకణ విసర్జనలకిది కాలమగుచే" అని రాయప్రోలు వ్రాసిన పద్యం మేము సార్థకంచేస్తున్నామదినాల్లో. ఒక విజయదశమికి రాయప్రోలు పోట్లపూడిలో వున్నాడు. ఆ దినాల్లో మేము శమీపూజ జరుపుతున్నాం విజయదశమిదినాల్లో. ఆ దినంగూడా శమీపూజ. చెరువుకట్టమీద జమ్మిచెట్టువద్ద. ఆ పూజాసమయాన పచ్చతోరణాల్తో ప్రతిజ్ఞాకంకణధారణం జరిగింది. ఆనాడు పోట్లపూడిలో రాయప్రోలు వ్రాసిన పద్యాలివి.

తన్నెందెర్చు కటుత్రపాప గహనా
వాసంబులన్ దోసి యీ
పన్నం బుచ్చియు హానిచందమున
అజ్ఞానంపు పౌద్రోసి ర
క్తాన్నంబుల్ బలిగోరుచున్నవి మదీయ
క్షాత్ర శస్త్రాస్త్రముల్
మిన్నుల్ దన్నెడి యీ శమీతరువుపై
వేల్పాల్పుమీ వుత్తరా!

అటా యీశ్వరదత్తి పాశుపత
దివ్యాస్త్రప్రభూతానల
[illegible] కీలదురంత సౌంధ
సపత్నాదతమ్ మైలట్టి మా
మాత మా స్తంబు ధరింపగావలెనె
భామా పాదలాస్యనుకూ
లకమౌ కట్టిరు యింతకంటె
కమనూలం చేసిపో వుత్తరా.

మగవాడా రుదిగాక వీరపదవీ
మానాభిమానంబులన్
తగులంబెట్టెరి అన్నమాటలని
బద్ధవ్రత కాంతారముల్
తెగఖండింపగనైరి భారతికథా
దీపంబె చల్లారిపో
వుగతుల్ బట్టిన యేటిలో బ్రతికి
నీవున్ శేను పాదుర్వపై.

దావన్నల్ భయమేల కూకలకు
స్వేద్యాభిపతీపంబులే
వావుల్ దావులకంటె హేయములు
అస్మత్ పౌరుషప్రార్థన
శ్రీ వైధవ్యము శేంచూచెదన యుస్సీ…

యుద్ధఫండు

ప్రపంచ యుద్ధపుదినాలు. 1918 సం. ప్రాంతం. హిందూదేశంలో యుద్ధఫండు దండని పూనుకేను. కాని పోట్లపూడికి యుద్ధఫండునకు దండదానికి యేయధికారి రావడానికి సాహసించడం లేదు. అంతకుముందు రివిన్యూ యిన్‌స్పెక్టరు టి. కె. కృష్ణయ్యగారిని చెవ్వతో కొట్టడంతో అధికారవర్గంలో కొంత భీతావహం ఏర్పడ్డది. డి. పి. డబ్ల్యు ఓవర్‌సీయరు ఆ వూరికి ముఖ్యుడు. కాని అయనకూడా రావడానికి సాహసించలేదు.

అప్పుడు నెల్లూరుతాలూకా తహశీల్దారు టోకు, కె. అప్పారావునాయుడుగారు. ఆయన వార్‌ఫండు వసూలుకు పోట్లపూడికి బయల్దేరారు. ఒక్కడే రావడానికి ధైర్యం చాలక పొణకా కనకమ్మగారి భర్త సుబ్బరామరెడ్డి వకీల్యయిన వావిలికొలను నరసింహారావు, బి. అన్నాసామయ్యగారలను తోడుకొనివచ్చారు. కామువచ్చి జట్కా విలుకాని పల్లెవద్ద కోడులో నిలిపి మస్తరు నడిచి వచ్చారు. వూరు సమీపానికి వచ్చేటప్పటికి పొలంలోవున్న పొణకా సుబ్బరామరెడ్డి గారుచూచి తాను, తనతోగూడావున్న తది మందిజనంతోగూడావచ్చి తహశీల్‌దార్ ప్రభృతులను కలుసుకొని నమస్కరించారు.

తహశీల్దారు ముందుగ తన దాష్టీకం చూపాలనుకున్నాడు. సుబ్బరామరెడ్డిగారిని వుద్దేశించి "మలుమూడి భూములకు శిస్తులు చెల్లించావా?" అన్నాడు. సుబ్బరామరెడ్డిగారు "చెల్లించినాను" అన్నాడు. అంతట

—కొరవ 12. వ పేజీలో

★ శివారెడ్డి పద్యాలు ★

ఆంధ్రప్రభ

తెలుగు పత్రికలకు తలలేని మకుటమ్మ
తెలుగు దేశమునకు తెలుగు ప్రజకు
ప్రాణప్రదము ఆంధ్రప్రభ ఆగిపోయిందా?
కలవరింది మీకు కనపడిందా?

అంగహీనమాయె నాంధ్ర సాహిత్యమ్ము
పతనమాయె నాంధ్ర పాలిటిక్సు
అంతుదెలియదంల ఆపలేదో నకలేదో
మీరు మరుగుపడిన కారణమున.

మొన్న మొన్నదాక వున్నావు మెడ్రాస్లొ,
వెళ్లదలచితివ్వు విజయవాడ,
హైద్రాబాదులేదు అది నీ స్వయిష్టమ్ము
ఇటిజోక్యండీట్లో యెందుకండీ?
కాంగ్రెసుమాట మాస్టా కృష్ణవేవు సోదర్లు
స్వార్థపరులు నిన్ను సాదిపోసి
పంపుగొట్టి తిట్టి తంపారుసిపైకి
వరక్కురులను, అడిగేవాడు లేడు.

భ్రష్టమైపోయింది వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమ్ము
క్లిష్టమైపోయింది కీచులాట
కష్టమైపోయింది కాంగ్రెసు కరిపాల్న
పూడిపోకయింక వుండబోదా?

నార్ల

వెలగొలది నీకు వెలపాలిచ్చారుట,
పెద్దలేని వాడు పేపరకును,
సమయమొచ్చేటలికే చల్లంగజారావు,
యెందుకుదిరిగినావు, చెప్పు నార్ల?

కేరళ పాఠశాలలు

పీరువాలు, ఛేర్సు, బెంచీలు, టేబిల్సు
పలకపుస్తకమ్ము ప్రతిదిమీద
మిషనుస్కూల్సుపైన మీపైన సంబూద్రి
పాడుపెత్తనమ్మ? పాడుపీడ!

కావలంటెమీకు కాంగ్రెసు సపోర్టుండె
గోల్లడబ్బువుంది గోర్టువుంది
మాకుచట్టమైంది మెమ్మెంది చేసేది
శేష్ల ప్రభుత్వ మాసా… కేలబొమ్మ.

బస్సురేటు

మందరయ్య యెవరో సూచించినాడంట
కల్లుమానుకొని కాంగ్రెసోళ్లు
అమలుపరిచినారు, ఆకాశమంటాయి
బస్సురేట్లు, ఎంతబాధగుంది.

బస్సుదార్జిలెంచి బాధించి లేనోళ్ళ
వున్నవాళ్ళ గొంతు కుచ్చుకోసి
ఆ ఆదాయంటుకా స్త ఆయోధ్యకిచ్చింది
పిచ్చిదొరతనమ్మ పిల్లతనము.

ప్రావిడెంటుఫండు పదిరెట్లు పెంచండి,
అర్ధికంగ కొంత ఆదుకోండి,
మార్పులేని నిరేశ మాసిడియా చేసు
చూపులేదు, పెట్టిపుగములేదు.

కోవూరు క్లబ్బు

కొంతమంది ఫ్రెండ్సు కోవూరిక్లబ్బు నే
ర్పాటుచేసినారు పలురకాల
క్రీడలకోర్పు కొన్ని సంవత్సరాల్నాటి
మ్యాటరండి యిప్పటి మాటగాదు

ప్రస్తుతంలో యెవరు పట్టించుకోవటంల
హాల్లుకెయ్యడంల యేదిధంగ,
క్లబ్బుమెంట్తుకుంది కవికొంచ్చి చెప్పింది
పుణ్యమంటి కొద్ది పుచ్చుకోండి.

పంద్రపుల్ ల్యాంపు

అడిగలేదు పెనుల అంగళ్లోవున్నాను
నిల్చుకోని, ఎవరో తెలుపులేదు
క్రొత్తిచేను లైటు కానిక్రిగయిచ్చారు.
పందప్పుల్లల్యాంపు వత్తిబల్ల!

కోవూరు ఎఱ్ఱజెండ

కోపలో మెయినురోడ్లో కోటేశియ్యల్లో
ఎఱ్ఱదేంవో కోటేటి యెగురుతుంది!
ప్రజలు దాన్ని చూచి పారిపోతున్నారు
దయ్యమేమొ దేవర అడిగేదొ లేదు.

——

★ పల్లెలు ★

సాయిపేట లక్ష్మీపురంలో ఘోరమైన అగ్నిప్రమాదం

నూరిండ్లు దగ్ధం : 3 ఏండ్ల బాలిక దుర్మరణం: లక్ష రూపాయల నష్టం : బాధితుల దురవస్థ

కావలి తాలూకా సాయిపేట లక్ష్మీపురంలో 23 తేది పగలు 11 గంటల ప్రాంతంలో అగ్నిప్రమాదం సంభవించి 94 ఇండ్లు, వాటికి సంబంధించిన పశువుల కొట్టములు, గడ్డివాములు కాలిపోయినవి. మంటలలో చిక్కుకొని 3 సంవత్సరాల వైశ్య బాలిక దుర్మరణంపాలైంది. ధాన్యం, వస్తుగాత్రం చాలనష్టమైంది. మొత్తం లక్షరూపాయల నష్టముంటుందని అంచనా వేస్తున్నారు.

కాలిపోయినవన్నీ నిరుపేదల కుటుంబాలు. తిండి, గుడ్డ, నీడలేక బాధితులు అల్లాడుతున్నారు. ప్రభుత్వం వీరికి తక్షణం సహాయం అందజేయవలెను.

—డి. సి. వి. నరసింహం.

చెన్నవల్లిపాలెం క్రీడలు

నెల్లూరుజిల్లా అభివృద్ధి మండలాల కార్యకర్తలందరూ జనానురంజక ప్రాశస్త్యాన్ని, వంపోస్టుగుంటల ఆవశ్యకాన్ని, పాగరాని పాయ్యల విశేషాలని, పల్లెజనులకు ఉపదేశించడం మామూలోజులపాటు చూసేసి, కమ బ్లాకుల్లోని ఆటగాళ్లని, పాటగత్తెని, నాటకాలవాళ్లని వెంటబెట్టుకొని మొన్న 18న, చెన్నవల్లిపాలెంవచ్చారు. అరోజునుంచీ ఆరురోజు లింటర్ బ్లాక్ క్రీడోత్సవాలు హడావడిగా నాలుగురోజులపాటు జరిగాయి.

దేవిడీఅంత భవనం, ఊరంత ప్రాంగణం గల హైస్కూలు ఆవరణంలో నాలుగురోజులపాటు ఊపిరాడకుండా ఈ కార్యక్రమంసాగింది. పగలంతా ఆటలు; రాత్రిళ్లు నాటకాలు, పాటలువగైరాలతో సందడిగా ఈ క్రీడోత్సవాలు జరిగాయి.

క్రీడోత్సవాలని జిల్లా ప్లానింగ్ ఆఫీసర్ శ్రీ పి. మల్లిఖార్జునంగారు ప్రారంభించారు. ఆఖరురోజు సాయంత్రం, పార్లమెంటు సభ్యులు శ్రీ బెజవాడ లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారు పోటీల్లో గెలిచినవారికి బహుమతులుపంచారు. ఆటల్లోను, వినోదకార్యక్రమాల్లోను అందరికన్నా ఎక్కువసార్లు గెలిచి, ఫున్న పెద్దకప్పులు రెంటినీ, అందరికీ ఆతిథ్యం యిచ్చిన కోటపల్లికూడూరు బ్లాకే సంపాదించుకొంది.

జరిగిన నాలుగురోజులూ, ఈ కార్యక్రమం చాలాసాఫీగా ఎవరికీ ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా జరిగిపోయింది. అది అలా జరిగేందుకు బి. డి. ఓ. దస్తగిరిగారి సారథ్యంలో కోటపల్లి కూడూరుబ్లాకు సిబ్బంది, చెన్నపల్లిపాలెం పరిసరాల్లో అందరినోట్లో నాలికలాంటి మనిషి తిరుమూరు కృష్ణయ్య చాలా కష్టపడ్డారు. ఆటస్థలాలను బాగు చేయించడం మొదలు, అందరి భోజనాలకోసం నెల్లూరు గోకులబృందావనం బ్రాంచి ఏర్పాటు చేయడందాకా అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు.

కొందరికి ఇంటికి పోయేందుకు డబ్బులు లేకపోతే ఆవి కూడా యిచ్చి పంపారట కూడాను.

ఆడిగిందే తడవుగా ఈ ఉత్సవాలకు ఆనేకులు సాయంచేసారు. కోటపల్లికూడూరు బ్లాకు కమిటీసభ్యులు శ్రమకోర్చి ఆ నాలుగురోజులూ అక్కడేవుండి అన్నిపనులు చక్కబెట్టారు. పోట్లపూడివాస్తవ్యులు శ్రీమతి ఇందుపూరు బుజ్జమ్మగారు తమభర్త స్వర్గీయ వెంకురెడ్డి జ్ఞాపకార్థం 120 రూపాయలకప్పు ఒకటి బహూకరించారు. శ్రీమతి జలదంకి అన్నపూర్ణమ్మగారు తమభర్త కీ. శే. రామలింగారెడ్డిగారి జ్ఞాపకార్థం 116 రూపాయల ఖరీదు చేసే ఒకకప్పును యిచ్చారు. ఇందుకూరుపేట వాస్తవ్యులు ఏరోల్లు సుబ్బారెడ్డిగారు. వెంకట్రామా అండ్ కంపెనీవారుకూడా కప్పులు యిచ్చారు.

—మా. వి.

సూళ్లూరుపేట శిబిరం

సూళ్లూరుపేట గ్రామంలో లోక్ సహాయక సేన ఆష్టమ శిబిరం విజయవంతంగా జరిగింది. ఆ సందర్భంలో యీ నెల 19 తేదిన లోకసహాయక సేన విన్యాసం జరిగింది. నెల్లూరుజిల్లా కలెక్టరు శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ చారిగారు, లోక్ సహాయక సేన శిక్షితులనుండి వందనస్వీకారం చేశారు.

తర్వాత శిక్షితులనుద్దేశించి మాట్లాడుతూ, యిలాంటి శిక్షణకు వారికి అవకాశం కల్గడం వారి భాగ్యవిశేషమనిచెప్తూ, వారిక్కడ అభ్యసించిన పాఠాలను నిరంతరం ఉపయోగ పెట్టుకోవలసినదిగా శ్రీనివాస్ చారిగారు ఉద్బోధించారు. దేశ ఆర్థికాభ్యుదయంలో వారిపాత్రను తెలిసికొని, దాని సాధనకు పూనుకోవలసినదిగా శిక్షితులకు కలెక్టరుగారు విజ్ఞప్తి చేశారు.

అంతకుముందు, లోక్ సహాయక సేన శిబిరం సేనాధికారి కెప్టెన్ ఏ. ఎతిరాజులుగారు నివేదికను సమర్పిస్తూ, యీ శిబిరంలో 525 మంది శిక్షణ పొందారని చెప్పారు.

చిత్తూరుజిల్లాకు చెందిన శ్రీ ఆనందం, యీ శిబిర శిక్షితులలో ప్రప్రథములుగా ఎన్నుకోబడ్డారు.

—పి. వి. రావు.

కావలి శంకరజయంతి

కావలి శివాలయంలోని శంకరమఠంలో, ఈ నెల 12 నుండి 16 తేది వరకు జగద్గురు శంకరాచార్యుల జయంత్యుత్సవాలు వైభవంగా జరిగినవి. ప్రపంచశాంతికై పూజా హోమాదులు, వేదపారాయణలు నిర్వహించబడినవి. ప్రాతః సాయంకాలములందు శ్రీ నిడదవోలు వెంకట్రావు (మద్రాసు), శ్రీ ఆకారపు నరసింహశాస్త్రి (గానుగపెంట ప్రధాన), రాణీ ప్రసాద చల్లగుండ్ల (నెల్లూరు), శ్రీ కృష్ణమూర్తి ఘనపాటి, శ్రీ కారిడాను రామచంద్రశాస్త్రి ప్రభృతులు, జగద్గురువుల అద్వైత బోధామృతాన్ని పంచిపెట్టారు. శ్రీ పాతూరి మధుసూదనరావు (భట్టిప్రోలు), శ్రీ మలుకుట్ల సదాశివశాస్త్రి గారలు హరికథా కాలక్షేపం చేశారు.

కడపటి దినమున, నెల్లూరు శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయము తెలుగు పండితులు శ్రీ నదలవాడ జయరామశాస్త్రిగారు రచించిన 'దేవీ ప్రశస్తి' గ్రంథావిష్కరణమును శ్రీ రాణీ ప్రసాద చయనులుగారు గావించారు. గ్రంథ ప్రాశస్త్యాన్ని గురించి, ముద్రణకు సహాయపడిన రెడ్డి మహాశయుల వదాన్యతను గురించి ప్రశంసించారు. శ్రీ తిరుపతిరెడ్డి కోటారెడ్డి గారు, పండితులను, గ్రంథకర్తను, సభాధ్యక్షులను చందన తాంబూల నూతన వస్త్రాదులతో సత్కరించారు. కంకిరి మహాధ్యక్షులు శ్రీ రామగిరి రామమూర్తిగారు, వేద పండితులను యథోచితంగా సన్మానించారు. శ్రీ కృష్ణమూర్తి ఘనపాటిగారు వేదాస్థము చెప్పి ఆశీర్వదించారు.

—ఓ. వి.

బుచ్చి మహాసభ

ఈ నెల 17 తేదిన కోవూరు తాలూకా చతుర్థ ప్రాథమికోపాధ్యాయ మహాసభ, వి. ఆర్. కాలేజి చారిత్రిక ఆర్థికశాఖాధిపతి శ్రీ ఆర్. సుబ్బారెడ్డి అధ్యక్షతన, బుచ్చిరెడ్డిపాలెంలో జయప్రదంగా జరిగింది. కావలి కాలేజి లెక్చరర్ శ్రీ కె. వి. రమణారెడ్డిగారు సభను ప్రారంభించారు. లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలు సభ్యుడు శ్రీ సింగరాజు రామకృష్ణయ్య ప్రభృతులు ఉపన్యసించారు. ముందురోజు శ్రీ కరాటి తిరిపాలుగారి అధ్యక్షతన జరిగిన ప్రతినిధుల సమావేశాన్ని వి. ఆర్. హైస్కూలు ఉపాధ్యాయులు శ్రీ ఒంగోలు పద్మరాజుగారు ప్రారంభించారు. ఉపాధ్యాయ ఉద్యమసమీక్ష గావించబడింది. వస్తుప్రదర్శనంకూడ ఏర్పాటుచేయబడింది. వైజ్ఞానిక సభకు శ్రీ వి. కుమార్ అధ్యక్షత వహించగా, శ్రీ వి. ఆర్. కాలేజి ఆంగ్లోపన్యాసకులు శ్రీ దుగ్గి రామమూర్తి ప్రారంభించారు.

కౌన్సిల్ సభ్యులు శ్రీ బెజవాడ పాపిరెడ్డిగారు ప్రతినిధులకు ఆతిథులకూ స్వాగతమిస్తూ, ప్రాథమిక విద్యావిస్తరణ బాధ్యతను కేంద్రప్రభుత్వం నిర్వహించాలనీ; ఉపాధ్యాయుల పరిస్థితి బాగుపడాలంటే, సంఘటితశక్తి తప్ప వేరు మార్గంలేదని చెప్పారు. ఒకవైపు ఉపాధ్యాయ ఉద్యమంలో శ్రీ సింగరాజు రామకృష్ణయ్య నాయకత్వాన్ని బలపరుస్తూ, మరొకవైపు రాజకీయాలకతీతంగా వారి సంఘాన్ని వుంచాలని విజ్ఞప్తి చేశారు.

వైజ్ఞానిక ప్రదర్శనల్లో గెలుపొందినవారికి డాక్టర్. పి. సీతారామరావు బహుమతులను పంచారు. శ్రీ మారెం రాధాకృష్ణయ్య వందన సమర్పణం చేశారు.

ఉపాధ్యాయుల్లో నిరుద్యోగ సమస్య రాకుండా అరికట్టాలనీ; ఎయిడెడ్ పాఠశాలన్నింటినీ ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాలనీ; ఉపాధ్యాయులు పురోగమించనవయస్సు 60 ఏండ్లు నిర్ణయించి, పోస్టాఫీసు నిమిత్తంలేకుండా గ్రేడుసుక్కట్టి స్కేలు యివ్వాలనీ; 1960 సం॥ నాటి 1 తేది నాటికి 1 నుండి 5 తరగతులవరకు పాఠ్యపుస్తకాలను ప్రభుత్వమే ముద్రించాలనీ; ఉపాధ్యాయులకు పెన్షను, ప్రావిడెంటుఫండు, యిన్సూరెన్సు సౌకర్యాలు కలిగించాలని తీర్మానించారు. ఉపాధ్యాయులను శిక్షించాలనే దృష్టిని మార్చుకోవాలని స్పెషల్ డి. ఇ. ఓ. ప్రత్యేకంగా కోరబడ్డారు.

—యం. రాధాకృష్ణయ్య

ఇసుకపల్లి లైసువిల్లు

ఇసుకపల్లి గ్రామంలో క్రొత్తగా కట్టిన లైసువిల్లును, ఆరోగ్య నిబంధనలకు భిన్నంగా, ప్రక్కయిండ్లవారికి యిబ్బంది కలిగించే విధంగా, అసలు ఆరోగ్యశాఖ అనుమతి లేకుండానే కట్టుతున్నట్లు ఒకరు పిర్యాదుచేస్తున్నారు. దీని నిజానిజాలేమిటో జిల్లా హెల్తాఫీసరుగారు విచారిస్తారా?

రేవూరు క్రీడలు

మహిమలూరుఫిర్కా క్రీడోత్సవాలు ఇటీవల రేవూరులో చాల వుత్సాహంగా జరిగాయి. శ్రీయుతులు పి. నాగరాజరెడ్డి, యం. కృష్ణారెడ్డిగారలు చక్కని ఏర్పాట్లు చేశారు. ఆఖరురోజు శాసనసభ్యుడు శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డిగారు బహుమతులు పంచారు. చేజర్ల బి. డి. ఓ. శ్రీనివాసరావు, గాజారాం ప్రభృతులు వుపన్యసించారు.

—ఓ. వి.

కేసరి అడుగులకు

★ ★ ★ ★ ★ ★

ఎముకల పిండి - ఎముకల జవ వాడండి

కేరళ ప్రభుత్వ ఫ్యాక్టరీలో తయారైన శ్రేష్ఠమైన

... సూపర్ ఫాస్ఫేటు ...

సరిక్రొత్త సరుకు వచ్చివున్నది - త్వరపడవలెను.

అన్ని పెర్లకు మిశ్రమఎరువులు (మిక్చెర్లు) అందివ్వగలము.

ఆంధ్ర బోన్ మిల్సు కంపెనీ

స్టోన్ హౌస్ పేట (కేరళావారి పంపు) - నెల్లూరు

టెలిఫోన్ : 67

పెండ్లికట్నం రూ.10లు

నెల్లూరు. శ్రీ పూండ్ల రామేశ్వరరావు గారు తన కుమార్తె సౌభాగ్యవతి రాజ్యలక్ష్మి కాంతకు 10 తేది వివాహం జరిపిన సందర్భంలో 'జమీన్ రైతు'కు రూ. 10 లు విరాళం అయాచితంగా, అభిమానపూర్వకంగా యిచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు. —సం.జ.రై.

జమీన్ రైతు

శ్రీ వికారి, వైశాఖ బహుళ సప్తమి
29–5–1959 - శుక్రవారం

డల్లెస్ అస్తమయం

అమెరికా మాజీ విదేశాంగమంత్రి జాన్ ఫాస్టర్‌డల్లెస్ అస్తమయం స్వేచ్ఛా ప్రపంచాన్నంతటినీ విచారసాగరంలో ముంచివేసింది.

జాన్ ఫాస్టర్ డల్లెస్, అమెరికా విదేశాంగ మంత్రిగా విశేష ప్రతిభను, మొక్కవోని ధైర్యాన్ని ప్రదర్శించి, అమెరికన్ ప్రజల మన్ననలనేగాక, ప్రపంచ ప్రజల అభిమానాన్ని కూడ పొందగలిగారు. ఈ ప్రపంచంలో విదేశాంగ వ్యవహారాలను క్షుణ్ణంగా తెలిసినవ్యక్తి శ్రీ డల్లెస్. అర్ధశతాబ్దానికి పైగా అమెరికా విదేశాంగ వ్యవహారాలతో ఆయనకు సంబంధంవుంది. అంతర్జాతీయ రాజకీయాలలో శ్రీ డల్లెస్ అనుభవం అపారమైనది. తన అనుభవమును, ప్రతిభను జోడించి, డల్లెస్ అమెరికా విదేశాంగ విధానాన్ని తీర్చిదిద్ది దానికొక స్థిరమైనరూపం యివ్వగలిగారు.

అమెరికా రాజకీయాలలో డల్లెస్ పలుకుబడి అపారము. డల్లెస్ ఏమిచెబితే, అధ్యక్షుడు ఐసెన్‌హోవరు అంతే నడుచుకున్నాడు. యుద్ధము, శాంతివంటి ప్రధాన ప్రపంచ సమస్యలకు సంబంధించి, ఐసెన్‌హోవర్ డల్లెస్‌కు యిచ్చినంత అధికారమును, విధాన నిర్ణయంలో స్వేచ్ఛను, అమెరికా చరిత్రలో ఇంతకుపూర్వం ఏ ప్రెసిడెంటు తన విదేశాంగ మంత్రికి యిచ్చియుండలేదు. డల్లెస్ వలె అమెరికాలో విశేషాధికారం సంపాదించిన, అనుభవించిన వేరొకవ్యక్తి లేడనే చెప్పవచ్చును. అందుకు ఆయన వ్యక్తిత్వమే ప్రధాన కారణం. తాను రిపబ్లికన్ పార్టీకి చెందినవాడైనప్పటికీ, ప్రతిపక్షానికి (డెమోక్రాటిక్ పార్టీ) తన దృక్పథాన్ని నచ్చచెప్పి వారిచే అంగీకరింపజేసిన తర్వాతనే తన విధానాలను అమలుజేసేవారని ప్రతీతి కలదు.

ప్రపంచ శాంతికోసం జీవితాంతం కృషిచేసిన మహావ్యక్తి శ్రీ డల్లెస్. శాంతికోసం ఆయన నిరంతరం యాత్రచేశారు. ధర్మబద్ధమైన సుస్థిర శాంతి అన్వేషణకై ఐదులక్షల మైళ్లకు పైగా పయనించి, కమ్యూనిజంతో సహజీవనం సాధ్యంకాదనీ, కమ్యూనిజంతో పోరాటంలో తటస్థవిధానమనేదేమీ లేదని ఆసియా, ఆఫ్రికా, దక్షిణఅమెరికా రాజ్యాలకు నచ్చచెప్పారు. ఆయన తన ధ్యేయంలో విజయంసాధించలేకపోయి వుండవచ్చుకాని, కార్యనిర్వహణలో మహోత్తర కౌశలమును ప్రదర్శించి అనేక అంతర్జాతీయ సభలలో యుక్తితో అమెరికాకు విజయం సాధించిపెట్టాడు. ప్రపంచంలో విభిన్నజాతుల ప్రజలను, వారి నాయకులను సమైక్యపరచడంలో డల్లెస్ కృతకృత్యులు కాగలిగారు.

డల్లెస్ రాజనీతిజ్ఞుడేకాదు. ఆయనొక మహోత్తరవ్యక్తి. తన జీవితాన్నే ఒక ఉద్యమంగా చేసుకున్నాడు. ఆ ఉద్యమధ్యేయం కోసం జీవితకాలం పోరాడాడు. ఆయన స్వేచ్ఛకోసం, కమ్యూనిస్టు నియంతృత్వానికి వ్యతిరేకంగా స్వేచ్ఛాప్రపంచ పరిరక్షణ కోసం పోరాడిన యోధుడు. ఒక సిద్ధాంతానికి కట్టుబడి పనిచేసేవ్యక్తియనీ, ఆయన ధైర్యం ప్రపంచాన్ని యావత్తూ ముగ్దుల్ని చేసివేసిందని శ్రీ విన్‌స్టన్‌చర్చిల్; తను నమ్మిన ఆశయాలకై జీవితాంతం శ్రమించిన వ్యక్తియని భారతప్రధాని శ్రీ నెహ్రూ, డల్లెస్ మరణవార్తవిని చేసిన సంతాపప్రకటనలు అక్షరాలా నిజం. స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాలు ఎక్కడైనా భగ్నం కావించబడుతుంటే డల్లెస్ ఓర్చుకొనేవాడు కాదు; చూస్తూ ఊరుకోడు. స్వేచ్ఛాప్రపంచ పరిరక్షణ ప్రాతిపదికపై అంతర్జాతీయ రాజనీతి రంగంలో డల్లెస్ అమెరికా విదేశాంగ మంత్రిగా గావించినకృషి చరిత్రాత్మకమైనది. స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలపట్ల ఆయనకుగల విశ్వాసాలే, కమ్యూనిజం సవాలును డల్లెస్ గట్టిగా ఎదుర్కొనేటట్లు చేసినవి. ప్రపంచంలో కమ్యూనిజం వ్యాప్తిని అరికట్టడానికి డల్లెస్ పెట్టనికోటగా నిలచారు. కమ్యూనిస్టు రాజ్యాలతో కలిసిందిగా, సాహసోపేతంగా డల్లెస్ వ్యవహరించి వుండకపోయి వున్నట్లయితే, స్వేచ్ఛాప్రపంచం కమ్యూనిజానికి యీపాటికి బలియైపోయి వుండేదేమో! ఇంకా అనేక క్లిష్ట ప్రపంచసమస్యలు పరిష్కారం కావలసివున్న తరుణంలో డల్లెస్ అస్తమించడం మన దురదృష్టం. ఆధునిక రాజకీయ చరిత్రలో ఒక అత్యుత్తమవ్యక్తి తొలగిపోయాడు. ఆయనస్మృతి మనలో సజీవంగాను, మాన్యంగాను శాశ్వతంగా నిలచిపోతుంది. డల్లెస్‌స్మృతి, స్వాతంత్ర్యప్రియులకు చిరస్మరణీయం. డల్లెస్ మరణం స్వేచ్ఛాప్రపంచానికి తీరనిలోటు. వారు లేనిలోటు భర్తీకావడం దుస్సాధ్యం. పరమేశ్వరుడు డల్లెస్ ఆత్మకు శాంతిని ప్రసాదించుగాక!

—

పెండ్లిండ్ల పురాణం

చిత్రగుప్తుడు

వీరభద్రరావు వివాహం

'ఆంధ్రపత్రిక' దినపత్రిక సంపాదకుడుగా పుణ్యాహవంతమైన తన జీవిత కాలంలోని అత్యధిక భాగాన్ని గడిపి, ఇటీవల విరమించిన పాత జర్నలిస్టు; 'వాహిని' ప్రధమదినాల్లో మంత్రి తిమ్మారెడ్డి గారితో పాటు సంపాదకత్వం నెరపిన వ్యక్తి; ఖద్దరుధారి, నిరాడంబరుడు శ్రీ పండితారాధ్యుల నాగేశ్వరరావు గారి పుత్రుడు; నెల్లూరుజిల్లా పబ్లిసిటీ అసిస్టెంటు, విద్యా వివేక వినయ సుగుణ సంపన్నుడు శ్రీ వీరభద్రరావు, బి. యస్‌సి. - వరుడు.

రమణమహర్షి శిష్యుడు, నెల్లూరు పాత న్యాయవాది శ్రీ గ్రిద్దలూరు సాంబశివరావు గారి సోదరుడు, వి. ఆర్. హైస్కూలు అసిస్టెంటు హెడ్మాస్టరు, కడునావానకు కూడా తిమకని మృదుస్వభావుడు శ్రీ గ్రిద్దలూరు సుబ్బరావుగారి తనయ సౌభాగ్యవతి రమణబాల - వధువు.

వీరి వివాహం వైశాఖ బహుళ సప్తమి పుష్కరకాలంలో, వధువుయింట, ఆడంబర రహితంగా, శాస్త్రోక్తంగా, విజయవంతంగా జరిగింది. "నెల్లూరులో తలవంచుకుచేరి పెండ్లి కూతుర్లుగాని, పెండ్లికొడుకులుగాదు" అని వ్యాఖ్యానించారు పోలికేరు. మామూలుగానే తలెత్తిమాట్లాడని అమ్మాయి, పెండ్లిలో ఎట్లా తలెత్తుతాను!

పెండ్లికుమారునికి సంబంధించి వివాహ ప్రయత్నమే లేదు. సాంప్రదాయం పోకుండ ఆహ్వానాలుకూడా ఒకరోజు ముందు పంపబడినవి. నాగేశ్వరరావుగారి కుటుంబం 27 తేది హైదరాబాదునుండి దిగారు. పెండ్లి పనులు, పెండ్లి అన్నీ 28 తేదినకే జరిగిపోయినవి. అనవసర ఆర్భాటం, వ్యయం లేకుండా యీవిధంగా చక్కగా జరిగిపోవడమే ఆదర్శవంతంగా వుంటుంది. విద్యావంతులు, డబ్బున్నవారు యీ విధంగా జరిపితే, తక్కినవారికి యిది ఎంతో సౌకర్యంగా వుంటుంది.

వరునితక్షణంగా మద్రాసు వగైరా చోట్లనుండి పెక్కుమంది పత్రికారచయితలు, స్థానిక జర్నలిస్టులు హాజరై, పెండిబొమ్మలవలె వున్న వీరభద్రరావుదంపతులను ఆశీర్వదించి, వధూవరుల తక్షణంగా ప్రత్యేక ప్రత్యేకంగా నారికేళ చూతఫల తాంబూలాదులను స్వీకరించి, నాగేశ్వరరావుగారి వుపాహార విందును సేవించివచ్చారు.

పొంగూరు ఆదినారాయణరెడ్డి కుమారుని పెండ్లి

నెల్లూరు మునసబుగారింటికి; ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారి అభిమానిగా; కృష్ణా అండ్ కో పేరోలగం సభ్యుడుగా; ట్రంకురోడ్డు సంచలన రాజకీయ వార్తాప్రసార కేంద్రాధిపతిగా, నోరుగలిగిన మనిషిగా సుపరిచితులైన శ్రీ పొంగూరు ఆదినారాయణరెడ్డి గారు, తన కుమారుడు శ్రీ శ్రీహరిరెడ్డికి 27 తేది నెల్లూరు తెలుగోపాలస్వామివారి ఆలయంలో వివాహమహోత్సవం జరిపారు. వధువు మినగల్లు వాస్తవ్యులు శ్రీ బండి శంకరరెడ్డిగారి పుత్రిక సౌభాగ్యవతి కౌసల్య.

టవునులోని ప్రముఖులు, ఆదెయ్య మిత్రులు చాలమంది పెండ్లికివచ్చారు. వచ్చిన వారికి ఆ హాలులోనే ఆదినారాయణరెడ్డి ఎంతో సంబరంతో స్వాగతమిచ్చి, సత్కరించారు.

పెద్ద పెండ్లిండ్లకు తెలుగోపాలస్వామి ఆలయం ఏమాత్రం సరిపోవడంలేదు. నిల్చొనటకు కూడా చోటుండడంలేదు. వచ్చే అతిథి వస్తూంటే, పోయే అతిథి పోవడంగా వుంటున్నది. మంత్రకోటి ఎక్కువగా వుండేవారు, కూర్చొనుటకు చక్కని వసతులుగల కళాహాలువంటిచోట్ల ఏర్పాటు చేసుకుంటే బాగుంటుంది.

—

సంస్కృతీసమ్మేళనము నాటక కళామహోత్సవాలు

వేదాశీర్వచనంతో ప్రారంభమైన గూడూరు సంస్కృతీ సమ్మేళనం పంచమ వార్షిక నాటక కళామహోత్సవములు ఈ నెల 21 నుండి 25 తేది వరకు, స్థానిక మిలిటరీ గ్రౌండ్సులో, జయప్రదంగా జరిగినవి. ఈ మహోత్సవాలలో, తెలుగుప్రజలు, గూడూరు పురప్రముఖులేగాక వివిధ జిల్లాలనుండి వచ్చిన కళాకారులు, కళాప్రియులు అనేకమంది పాల్గొని, నాటక కళామహోత్సవములను జయప్రదం గావించారు. ప్రతిదినం-సభలు, ప్రముఖుల ఉపన్యాసాలు, నాటక ప్రదర్శనములు, కవిపండితగోష్ఠి సన్మానోత్సవము వగైరా కార్యక్రమంతో, ఆ అయిదు రోజులు గూడూరు పట్టణం సందడిగా వుండినది.

21 తేది రాత్రి, ఈ మహోత్సవాలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగీతనాటక ఎకాడమీ సెక్రటరి శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరావు ప్రారంభోత్సవం చేశారు. వేదకాలంనుండి భారతదేశం సాంస్కృతికంగా ఎంతో అభివృద్ధిచెందిన దేశమనీ, పురాణాల విజ్ఞానము నుండి అనేకమును పొందుతూ, నాటకకళను సముద్ధరించవలసిన అవసరాన్ని గురించి నొక్కి చెప్పారు.

సంస్కృతీ సమ్మేళనం అధ్యక్షులు శ్రీ కనుపూరు(?) సిద్ధయ్యనాయుడు గారు, సదస్యులకు, అతిధులకు స్వాగతం చెప్పి, గడచిన అయిదేండ్లుగా సంస్కృతీసమ్మేళనం గావించిన కృషిని వివరించారు.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ సి. వి. కృష్ణయ్యగారు, గూడూరులో ఒక ఓపెన్ ఎయిర్ థియేటరు ప్రారంభించబడవలసిన అవసరాన్ని నొక్కిచెప్పారు. లలితకళల అభివృద్ధికై అకాడమీకి వివిధ సాంస్కృతిక సంస్థలకు మధ్య సన్నిహిత సంబంధాలేర్పరచుకొనుటకు తీసుకోదగిన కొన్నిసూచనలు చేశారు.

— —మా. వి.

బావులరిపేర్లు-రోడ్లుపనికి టెండరు నోటీసు

★ ★ ★ ★ ★ ★

నెల్లూరుజిల్లా కోవూరు తా॥ సౌత్ ఇస్కపల్లి పంచాయితీలో యీక్రింద వుదహరించిన పనులకు సీలుచేసిన టెండర్లు పంచాయితీ ప్రెసిడెంటువారిచే 6–6–59 తేది సా॥ 3 గం॥కు పంచాయితీ ఆఫీసునందు అందుకొనబడును. పని మంజూరుకాబడిన కంట్రాక్టుదారు 31–7–59 తేది లోపల పని పూర్తిచేయవలెను. ప్రతి పనికి వేరువేరుగా టెండరు పెట్టవలెను. టెండరు డిపాజిటు కట్టనిచో టెండరు అంగీకరింపబడదు. యెట్టి కారణము తెలుపకయే ఏ టెండరునైన నిరాకరించు హక్కు పంచాయతీవారికి కలిగియున్నది. కంట్రాక్టరుకు లోగుత్తకు యివ్వకూడదు. కంట్రాక్టుకు సంబంధించిన దస్తావేజులు ఆఫీసువద్ద ఆఫీసు పనిచేయు కాలములో చూచుకొనవచ్చును.

	ఎస్టిమేటుమొత్తం:	దరావత్తుమొత్తం:
(1) కుమ్మరిబావి రిపేరు	రూ. 430/- లు.	రూ. 30/- లు
(2) కంభునిపాలెంబావి రిపేరు	310/-	20/-
(3) యిస్కపల్లి బండిలిదొడ్డివద్దనుండు బావిరిపేరు	60/-	5/-
(4) యిస్కపల్లి సింగంశెట్టి నారాయణమ్మ యింటివద్దనుండు బావి రిపేరు	270/-	15/-
(5) యిస్కపల్లి గ్రామచావిడి నుండి శ్రీ పైడి నారయ్య యింటివరకు రోడ్డు వేయుటకు	1170/-	70/-
(6) శ్రీ రొంతంశెట్టి వెంకటసుబ్బయ్య యింటి వద్దనుంచి హరిజనవాడలో రోమన్ క్యాథలిక్ చర్చివరకు రోడ్డు వేయుట	810/-	50/-

— కె. రాజగోపాలు - ప్రెసిడెంటు. సౌత్ యిస్కపల్లి పంచాయితీఆఫీసు.

నెల్లూరు చుట్టుపట్ల

విమర్శకుడు

కౌలేజి కమిటీ ఎన్నికలు

నామినేషన్లు వేయుటకు యీరోజు ఆఖరు దినం. నిన్న 3 రు తారీకు ఇప్పటివరకు 8మంది నామినేషన్లు దాఖలు చేశారు. ఎన్నిక కావలసిన స్థానాలు నాలుగు. తక్కిన నామినేషన్లు కూడా సాయంకాలంలోగా వేయబడుతవి. ఇప్పటికి వేసిన పదకొండు నామినేషన్లు.

వంగల్లు కోదండరామరెడ్డి
మంకు వంగరాయశెట్టి
సి. శ్రీనివాసులు
పూనూరు వెంకటరమణారెడ్డి
మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్.
ఆనం సంజీవరెడ్డి
నలమోలు గోపాలకృష్ణయ్య
బండేపల్లి వెంకటాచలం
వేములపాటి అనంతరామయ్య
చదలవాడ దయాళ్ శరీఫ్
కందిపాటి వేణుగోపాలరెడ్డి

ఇంకా కొన్ని నామినేషన్లుకూడా పడవచ్చు. మేనకూరు ఆదిశేషారెడ్డిగారి నామినేషనుకూడా పడవలసింది. కాని ఎందుచేతనో రాలేదు. సులభమైన పద్ధతిలో కమిటీకి వచ్చే అవకాశముండగా, ఎన్నికల రొంపిలోకి దిగడమెందుకనుకున్నారేమో!

ఈ పదకొండులో కొన్ని విత్‌డ్రా అవుతవి. నామినేషన్లు పూర్తిగా వేయబడి, ఉపసంహరణలు జరిగనిదే ఎవరు ఎవరో తేలదు.

వి. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు నామినేషన్లకు యీరోజు ఆఖరు తేదీ అయితే, రాత్రికిగాని తిరుపతినుండి. సుబ్బారెడ్డిగారు ఎన్నికలో పోటీచేయబోవడంలేదు. కోఆప్షను, నామినేషన్లలో వస్తారనుకుంటాము.

ఓటర్లు మొత్తం 1517 మంది వున్నారు. ఇందులో పాతవారు 962; ఏప్రిల్ 30 తేది లోగా చేరినవారు 415; గడువు అనంతరం చేరినవారు 140 మంది — మొత్తం 1517.

నామినేషన్ల ఉపసంహరణకు ఆఖరుతేదీ జూన్ 2. నలుగురుకంటే ఎక్కువ అభ్యర్థులున్న పక్షంలో, జూన్ 19 తేది పోలింగు జరుగుతుంది.

ఆత్మకూరు ఎలక్షన్ దావా

గుర్తింపబడిన ఓటర్లలిస్టు పరిశీలనకు జిల్లా జడ్జి శ్రీ మురహరిరావుగారు, ఆనం సంజీవరెడ్డికి అనుమతిచ్చారు.

సంజీవరెడ్డిగారి పక్షంగా 26 తేది రిక్రిమినేషన్ పిటిషన్ దాఖలు చేయబడింది. జి.సి. కొండయ్యగారికికూడా చనిపోయినవారి ఓట్లు పోలైనవని వగైరా ఆక్షేపణలు తెల్పుతూ, వారు ఎన్నిక కాబడుటకు అనర్హులని రిక్రిమినేషన్ పిటిషన్‌లో వాదించబడింది.

ప్రజాప్రాతినిధ్యచట్టం 97వ నిబంధన ననుసరించి, యిటువంటి సందర్భంలో గెల్చిన అభ్యర్థి రిక్రిమినేషన్ పిటిషన్ దాఖలుచేసే అవకాశమున్నది. ఏదైనా ఎన్నిక దావాలో ఎన్నుకోబడిన అభ్యర్థి తప్ప, యితర అభ్యర్థి ఎవరైనా ఎన్నుకోబడినట్లు ప్రకటించవలసిందిగా కోరబడినప్పుడు; ఎన్నుకోబడిన అభ్యర్థిగాని, మరెవరైనాగాని, అలాంటి అభ్యర్థి ఒకవేళ ఎన్నుకోబడివుండినా చెల్లనేరదని రుజువుచేయుటకు తగిన సాక్ష్యాధారాలతో, పిటిషన్ దాఖలు చేయవచ్చు.

ఈ రిక్రిమినేషన్ పిటిషన్‌లోని వివరాలు తెలియవచ్చేదుగాని, మూడికోసం పోరుకులోనే ఏదో బయటబడ్డట్లు, యిందులో చాలచాల విషయాలు ప్రస్తావించబడినవని, కొండయ్యగారే గాకుండా యితరుల విషయంకూడా యిందులో తరచబడిందని వినిపిస్తున్నది. వివరాలు మరువారం.

కొండయ్య వేసిన దావాపై సంజీవరెడ్డి కౌంటరు వేయుటకు రేపటికి వాయిదా వేయబడివున్నది.

ధాన్యసేకరణ

ధాన్యసేకరణకు ప్రత్యేకంగా నియమించబడిన అధికారి శ్రీ నారాయణరావుగారు కార్యక్రమాని ప్రారంభించారు. కోవూరు, కొడవలూరు, నెల్లూరు వగైరాచోట్ల మిల్లు యజమానులను, వ్యాపారస్తులను సమావేశపరచి స్టాకిస్టులను ఏర్పాటుచేసినట్లు తెలుస్తున్నది. కోవూరులో సింగంశెట్టి శేషాచలం, గుండ్లపల్లి శ్రీరాములు; కొడవలూరులో సోమవరపు రామిరెడ్డి, దూదల రంగయ్య; నెల్లూరులో నాయుడు దశరథరామిరెడ్డి, నూనె జగ్గయ్య; నిడిగుంటపాలెంలో చిల్లకూరు మస్తాన్ రెడ్డి — యిప్పటివరకు ఏర్పాటైన స్టాకిస్టులు వీరని తెలుస్తున్నది.

మిల్లుయజమానులు, డీలర్లు సేకరించు కేసరి ధాన్యంలో నూటికి 20 వంతులు ప్రభుత్వ స్టాకుకు ప్రత్యేకించాలనేది అధికార్ల వుద్దేశ్యం. రెండవకారు కేసరి దాదాపు 30 వేల ఎకరాలలో వేయబడిందని, కనీసం 30 వేల పుట్లకు తక్కువకాకుండా పంటవస్తుందని, యిందులో 10 వేల బస్తాల బియ్యం సులభంగా లభ్యం కావచ్చుననికూడా వారి అభిప్రాయం. మిల్లర్లు కేసరి బియ్యం 0–7–9 లకు సరఫరా చేస్తే, చౌకడిపోలలో 0–8–0 లకు అమ్మించాలనేది అధికార్ల సంకల్పం.

కాని మిల్లర్లు దీనిని అంత సులభంగా భావించడంలేదు. మొలగొలకులకు, కేసరికి పుట్టికి వందరూపాయల తేడావున్నది. పండే కేసరిధాన్యం సాధారణంగా రైతుల వ్యవసాయ ఖర్చులకు కొంచం హెచ్చుతక్కువగా సరిపోవచ్చు. అందువల్ల స్వచ్ఛందంగా కంట్రోలుధరకు (రూ 225 లు) సేకరించడం సాధ్యంకాకపోవచ్చునని మిల్లర్ల అభిప్రాయం. కలెక్టరువగైరాలు రైతులపై ఏదోఒకవిధంగా ఒత్తిడి ప్రయోగించకుంటే అనుకున్న ప్రకారం సేకరణ జరగదనికూడా వారి నమ్మకం.

రైలుక్రింద స్త్రీ మరణం

కనిగిరి వాస్తవ్యురాలు, నెల్లూరులో ఇడ్లీలమ్ముకొని జీవించే వారితల చిన్నమ్మ అనే 50 ఏండ్ల స్త్రీ, 26 తేది వుదయం నార్తుస్టేషన్ వుత్తర క్యాబిన్ వద్ద రైలుకమ్మీలు దాటుతూ ప్రమాదవశాత్తు రైలుక్రిందపడి మరణించింది.

దామరమడుగు కేసు

దామరమడుగు బొబ్బా చంద్రశేఖరరెడ్డి హత్యకు సంబంధించి, ఏడుగురు ముద్దయిలు పెట్టుకున్న బెయిలు దరఖాస్తును జిల్లా జడ్జి నిరాకరించారు.

"తస్మాత్ జాగ్రత్త"

నెల్లూరు ఆర్టు సెంటరువారు 22 తేది పురమందిరంలో ప్రదర్శించారు. రచన, ప్రదర్శనం ఎట్లావున్నా, నాయిక, విలన్ పాత్రధారులు, పాత్రలో లీనమై నటనలో ప్రతిభ కనబరిచారు. నాయిక కుమారి లక్ష్మీ ఉత్తమనటిగా ఆంధ్రనాటకకళాపరిషత్తులో, మొన్న గూడూరు పోటీలలో బహుమతింపబడిన నటి. విలన్‌గా శేషయ్య సమాజశక్త్యాన్ని చూపాడు. హీరోలో ఆవేశము, అభినయము అన్నీ కనపించాయిగాని, తగిన పాత్ర నెన్నుకుంటే తప్పక రాణించగలడని పించింది.

మొత్తానికి నాటకం చప్పగాలేదు.

చర్చా గోష్ఠి

"సమాజ విజ్ఞానము–సాంఘిక సేవ" అను విషయంపై హైదరాబాదు సోషల్ ఎడ్యుకేషన్ రీసర్చి ట్రైనింగు ఇన్‌స్టిట్యూటు ఆధ్వర్యాన, జూన్ 1, 2, 3 తేదులలో సాయంకాలం 6 నుండి, ఎన్. జి. ఓ. ల కార్యాలయావరణంలో చర్చలు జరుగునని, ఇన్‌స్టిట్యూటు కన్వీనరు శ్రీ సి. హెచ్. భాస్కరరావుగారు యీ చర్చలలో పాల్గొందురని సమాజాభివృద్ధిని కాంక్షించు ప్రతిఒక్కరూ, ముఖ్యంగా సోషల్ స్టడీస్ బోధించు వుపాధ్యాయులు యిందు పాల్గొనవలసిందిగా శ్రీ సి. జి. కృష్ణరావుగారు కోరుతున్నారు.

నెల్లూరు పోలిస్ కృషి

నవాబుపేట పోలిస్ మే నెలలో 100 కాగ్నిసబుల్ నేరాలు; 40 ప్రత్యేకవాదంకేసులు; 64 అనుమానాస్పదులైన నేరస్తులను పట్టుకోవడం; తప్పించుకొని తిరుగుతుండిన పెరుమాళ్ అను దొంగను అరెస్టుచేయడం; స్టోర్‌హవుస్‌పేట, మూలపేట దేవాలయాల దొంగతనాలను పట్టుకోవడం జరిగిందట. సైకిలుదొంగతనాల నిరోధ కార్యక్రమం కూడా యీకృషిలోవున్నది. వీరి యీకృషికి ధన్యవాదములు.

కాని ఆత్మకూరు బస్టాండులో సైకిలుదొంగతనాలు ఎక్కువగా వుంటున్నవి. బస్ దార్లుకూడా మిగల్చకుండా కత్తిరించి వేస్తున్నారు. ఈ బాధితులగోడు చెప్పటకు వీలులేదు. ప్రయాణీకులరద్దీ ఎక్కువగావుండే సాయంకాలంపూట పిక్‌పాకెట్ నిరోధానికి ప్రత్యేకంగా ఒకరిద్దరు కానిస్టేబుల్సునుంచడం అవసరం.

* * *

నవాబుపేట యస్.ఐ. శ్రీ సుబ్బారావు, తమ పందులోకివచ్చిన కోడినిగొట్టిన సందర్భంలో తమ యజమానిని అరెస్టుచేసి, స్టేషన్‌లో నిర్బంధించాడని వగైరా వగైరా ఆరోపణలతో పిర్యాదుచేస్తున్నాడు శ్రీ కత్తి నరసింహం. సుబ్బారావుగారు, తన స్వంత వ్యవహారానికి సంబంధించిన విషయంకాబట్టి, తాను ప్రవేశించకుంటే బాగుండేది. ఇలాంటి వాటిలో సౌమ్యతే ఎక్కువ వుపయోగకరంగా వుంటుందని గమనించడం అవసరం.

కావ్యపఠనము

నాకాడు హైస్కూలు తెలుగుపండితులు శ్రీ దువ్వూరు రామలింగారెడ్డిగారు తాను రచించిన 'కావ్యవనము' లోని ఖండికలను 30–5–59 తేది సా. 5–30 గంటలకు 'జమీన్ రైతు' భవనంలో చదివి వినిపింతురని, శ్రీ దుర్భా రామమూర్తిగారు అధ్యక్షత వహింతురని, సాహిత్యాభిమానులందరూ పాల్గొనవలసిందిగా శ్రీ వల్లపరెడ్డి రాజగోపాలరెడ్డిగారు ఆహ్వానిస్తున్నారు.

భారతసేవక సమాజ్ క్యాంపు

జిల్లా భారతసేవక సమాజ్ ఆధ్వర్యాన నెల్లూరు తాలూకా చెన్నపల్లిపాలెం (మహాలక్ష్మీపురం)లో జరుగుతున్న విద్యార్థి యువజన శిక్షణశిబిరానికి కార్యదర్శి శ్రీ వంగల్లు కోదండరామరెడ్డిగారు 25 తేది ప్రారంభోత్సవం గావించారు. స్థానిక ఆఫీసరు శ్రీ మల్లి కృష్ణమూర్తిగారు అధ్యక్షతవహించారు. కన్వీనరు శ్రీ తిరుమూరు కృష్ణారెడ్డి ప్రభృతులుపన్యసించారు. క్యాంపులో 45 మంది శిక్షణపొందుతున్నారు. ఇది జూన్ 14 తేది వరకు జరుగుతుందట.

26 తేది జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి శ్రీ వెంకటరాజుగారు శిబిరంలో వుపన్యసించారు.

* * *

భారతసేవక సమాజ్ శిబిరాలుకూడా– సమాజాభివృద్ధి కేంద్రాలలోని గ్రామసేవకుల శిక్షణ శిబిరాలవలె – నిరుపయోగంగా వుంటున్నవి. కొంతవ్యవధిలో ముందుగా కార్యక్రమం ఏర్పాటుచేసుకోవడం, వివిధ విషయాలపై అర్హులైన వారిచేత వుపన్యాసాలిప్పించడం, జరగడంలేదు. అవ్యవధిగా ప్రారంభం కావడం, భోజనవసతి కార్యక్రమం తప్ప చెప్పుకోదగిన మరే ప్రయోజనం లేకపోవడం సంభవిస్తున్నది. ఈ శిబిరాలు సర్టిఫికెట్లకు వుపయోగపడేవిగా వుంటున్నవే గాని, విద్యార్థి యువజనుల శీలాభివృద్ధికి తోడ్పడమివ్వలేక పోతున్నవి. ఇకముందైనా చక్కని పద్ధతులలో, ప్రయోజనకరంగా వుండులాగున వీటినిఏర్పాటుచేయవలసిందిగా కార్యకర్తలను కోరుతున్నాము.

పోస్టల్ పిర్యాదులు

పత్రికలు చేరడంలేదనే పిర్యాదు లెక్కకు మించిపోతున్నవి. కడకు నెల్లూరు టవున్‌లోకూడా ఒక్కొకసారి వారాలకొలది వరకు చేరడంలేదంటే, పోస్టల్‌శాఖ సమర్థతను గమనించవచ్చు.

నెల్లూరు కరాడిపాలెం గాంధీ రీడింగు రూంకు 22 తేది 'జమీన్ రైతు' 26 తేది వరకు చేరలేదని కార్యదర్శి పిర్యాదు చేస్తున్నాడు. ఇటువంటి పిర్యాదులనేకం. ఇకనైనా పోస్టల్ అధికార్లు పత్రికలు సక్రమంగా చేరునట్లు శ్రద్ధ పుచ్చుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

పంచాయితీ ఎన్నికలు

వివిధ తాలూకాలలో కొన్ని మైనరు పంచాయితీల ఎన్నికల కార్యక్రమాన్ని ఇప్పటికి నిర్ణయమైనంతవరకు యీ దిగువ యిస్తున్నాము:

సూళ్లూరుపేట తాలూకా — అన్నమేడు జూన్ 2 తేది; యీకిరి జూన్ 3 తేది; వాటంబేడు జూన్ 6 తేది; ఆండగుండాల జూన్ 8 తేది;

గూడూరు తాలూకా — తిక్కలపూడి జూన్ 2 తేది;

రాపూరు తాలూకా — నావింటపత్రి జూలై 31 తేది;

ఆత్మకూరు తాలూకా—చిరమన, కోవూరు తాలూకా మద్రిపాడు జూన్ 1 తేది;

కనిగిరి తాలూకా — చీరువరం జూన్ 3 తేది, బొట్లగూడూరు 5 తేది, చాకిరాల 6 తేది;

పొదిలి తాలూకా — చిన్నగాంక జూన్ 3 తేది, మద్రిపూడి 5 తేదిన పంచాయితీల ఎన్నికలు జరుగును.

బజారు దరలు

పాత మొలగొలకులు	పుట్టి 1-కి		405–0–0
కొత్తవి	,,	,,	335–0–0
జి. బి. 24		,,	330–0–0
యర్రకేసర్లు		,,	265–0–0
పాత మొ॥ బియ్యం 166	సోలబస్తా		53–0–0
కొత్త మొ॥ బియ్యం 166	,,		46–0–0

నీటిమట్టం

నెల్లూరు ఆనకట్టక్రింద	4.6 అ.
నెల్లూరు చెరువు	10.6 అ.
కనిగిరి రిజర్వాయర్	12.6 అ.
సర్వేపల్లి చెరువు	4.5 అ.

—కొంత 8.వ పేజీలో

నెల్లూరుముచ్చట్లు

[7 వ పేజీ కొరవ]

జర్నలిస్టుల సంఘం

18 తేది జరిగిన సమావేశంలో శ్రీ గండికోట వెంకటేశ్వర్లు గారు అధ్యక్షులుగా, యం. యం. కె. మొహిద్దీన్ కార్యదర్శిగా ఎన్నుకోబడ్డారు. ఆగ్రోదేవయ్యపై జరిగిన దౌర్జన్యం విషయంలో తగినచర్య గైకొనవలసిందిగా పోలీసును కోరుతూ తీర్మానించారు.

మాగుంటవారి విరాళం

శ్రీ మాగుంట కోదండరామరెడ్డి సోదరులు, తమతండ్రి స్వర్గీయ కోటారెడ్డి స్మృతి చిహ్నంగా నెల్లూరు వర్ధమాన సమాజానికి రూ 500 లు విరాళమిచ్చారు. విరాళమిచ్చిన దాతలను, సమాజ శాశ్వత సహాయ నిధి సేకరణలో అత్యంతశ్రద్ధ చూపుతున్న శ్రీ తిక్కవరపు రామరెడ్డిని మేము అభినందిస్తున్నాము.

బస్సురేట్లు పెరిగినవి

యజమానులమీద పెరిగిన సాల్వెంతిల సర్చార్జి ఫలితంగా, బస్సురేట్లుకూడా 18 తేది నుండి పెంచబడినవి. మనజిల్లాలో నెల్లూరు నుండి ముఖ్యమైన పట్టణాలకు పాత కొత్త చార్జీలను దిగువ యిస్తున్నాము.

ఊరు	పాత	కొత్త
మద్రాసు	3-0-0	3-8-0
తిరుపతి	3-0-0	3-8-0
కాళహస్తి	2-0-0	2-4-0
కడప	4-4-0	5-12-0
ఒంగోలు	2-4-0	2-12-0
సూళ్లూరుపేట	1-10-0	1-12-0
గూడూరు	0-12-0	0-14-0
రాపూరు	1-8-0	2-0-0
వెంకటగిరి	1-12-0	2-0-0
ఆత్మకూరు	1-4-0	1-10-0
కోవూరు	0-5-0	0-6-0
కావలి	1-4-0	1-6-0
కందుకూరు	2-4-0	2-11-0
ఉదయగిరి	2-8-0	3-0-0
కనిగిరి	3-8-0	4-0-0
పొదిలి	3-12-0	4-4-0
సీతారామపురం	3-8-0	4-4-0
వింజమూరు	1-8-0	2-4-0
నాయుడుపేట	1-4-0	1-8-0
కోట	1-6-0	1-14-0
ఇస్కపల్లి	0-14-0	1-2-6
అల్లూరు	0-13-0	0-15-0
గండవరం	0-6-6	0-8-0
బుచ్చి	0-7-0	0-9-0
విడవలూరు	1-2-0	1-4-0
కోడూరు	0-8-0	0-11-0
ముత్తుకూరు	0-8-0	0-11-0
మైపాడు	0-8-9	0-11-0
ఊపూరు	0-11-0	0-15-0
మూరివర్తిపాళెం	0-8-0	0-11-0
ఈదగాలి	0-11-0	0-15-0
ఊటుకూరు	0-12-0	1-0-0
రామతీర్థం	0-14-0	1-2-0
కలువాయి	1-10-0	2-1-6
గోనుపల్లి	1-8-0	2-1-6
పొదలకూరు	0-11-0	0-14-6
పెదపవని	1-12-0	2-8-0
రామాయపట్నం	1-14-0	2-2-0

రైళ్ళలైను సమీపించియున్న గ్రామములకు. పోటీ నుండి రక్షించుకొనుటకు—మైలుకు ఏడుపైసల వంతున పెంచలేదు. కొత్తరేటు ప్రకారం మద్రాసుకు రూ5-8-0లకు పెంచవలసివుంది. కాని యిదివరకటికంటే అర్ధరూపాయ మాత్రం పెంచి, 3-8-0 లు చేశారు.

నెల్లూరు చుట్టుపక్కల ఇరవై మైళ్ళలోపు గ్రామాలకు 0-2-0 నుండి 0-4-0 వరకు పెరిగింది. ఈ ఆకస్మిక పెరుగుదల ప్రయాణీకులలో తీవ్ర అలజడిని కలిగించింది గాని, బస్సులలో సందుమాత్రం వుండడంలేదు. ఏమైనా పేదవారికి బస్ ప్రయాణం భారమైపోయింది. జీవితావసర వస్తువులతోపాటు యిది పెరగడం ప్రజలలో ఎక్కువ అసంతృప్తికి కారణమౌతుంది. పేద, మధ్య తరగతి ప్రజలను దెబ్బదీసే యీ పన్నుల పద్ధతికి ప్రజాప్రభుత్వాలు స్వస్తి చెప్పకపోతే వాటిపేరును అవి ఎట్లా సార్థకం చేసుకొంటవి?

ప్రభుత్వోద్యోగుల నిరసన

18 తేది జరిగిన నెల్లూరు ప్రభుత్వ నాన్ గజెటెడ్ వుద్యోగులసంఘ సర్వసభ్య సమావేశంలో, రాష్ట్రసంఘ కార్యదర్శి శ్రీ శ్రీరాములు గారిపై ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యను గర్హిస్తూ తీర్మానించబడింది. శ్రీ రాములమీద ఆరోపణలను విరమించుకొని, సస్పెన్షన్ వుత్తరువును రద్దుపరచవలసిందిగా కోరబడింది.

19 తేది ఎన్. జి. ఓ.లు పట్టణ వీధులలో ప్రభుత్వచర్యను నిరసిస్తూ ప్రశాంతంగా వూరేగారు.

త్యాగరాజోత్సవాలు

నెల్లూరు సంతపేట త్యాగరాజ గాన కళాసమితివారు, నాదబ్రహ్మ సంస్మరణోత్సవాలను విజయవంతంగా జరిపారు.

ఈ వుత్సవాలకు, వెండి తెరమీద అపర త్యాగరాజుగా వెలసి, లక్షలాది భక్తులను తన్మయులను చేసిన నటుడు శ్రీ చిత్తూరు వి. నాగయ్యగారు, 24 తేది ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించారు.

విఖ్యాత సినీనటుడు శ్రీ ముదిగొండ లింగమూర్తిగారు, త్యాగయ్య చిత్రము, అందులో నాగయ్య ప్రతిభ వివరిస్తూ, నాగయ్యను నాదబ్రహ్మతో పోల్చారు. శ్రీ నాగయ్యగారు మాట్లాడుతూ త్యాగయ్య మహోత్కృష్ట జీవితాన్ని గూర్చి తన్మయులై వివరించారు. భగవద్భక్తి లేకపోవడమే నేటి ప్రపంచ అనర్థాలకు కారణమన్నారు. నెల్లూరులోని రెండు త్యాగరాజ సంఘాలు ఏకమై యీమహోత్సవాన్ని జరపడం హర్షించదగిన విషయమన్నారు.

తాను ప్రస్తుతం నిర్మిస్తున్న 'గోపరాజు' యింకా బంధిఖానాలోనే వున్నాడని, దాని బంధవిముక్తికి దబ్బు చెల్లించగల రామలక్ష్ములు కావలసి వున్నారని శ్రీ నాగయ్యగారు వ్యంగ్యంగా అన్నారు. తన ఈ చిత్రం విడుదల సందర్భంలో నెల్లూరు వచ్చి, త్యాగరాజ జ్ఞాపకార్థం కోటిపూజ చేయించదలచినానని, తన ఆశయం వచ్చే సంవత్సరానికి నెరవేరవచ్చునని ఆశాభావాన్ని శ్రీ నాగయ్యగారు వ్యక్తంచేశారు. వచ్చే సంవత్సరం త్యాగరాజోత్సవాలను యింతకన్నా పెద్ద ఎత్తున జరుపవలసిందిగా కార్యనిర్వాహకులకు సలహాయిచ్చారు.

శ్రీ గాదేపల్లి రామయ్య, విఠలరావు ప్రభృతుల వుపన్యాసాలనంతరం, శ్రీమతి జి. వైదేహి మధురమైన తనగానంతో, సంగీత సార్వభౌమునికి నీరాజనాలిచ్చింది.

25, 26 తేదులలోకూడా సంగీత కార్యక్రమాలు నిర్వహించబడినవి.

ధాన్యసేకరణ ఏర్పాట్లు

సివిల్ సప్లయిస్ కమీషనర్ శ్రీ అనంతరామన్ ఐ. సి. యస్. యీనెల 17 తేది నెల్లూరు వచ్చారు. కలెక్టరాఫీసులో జిల్లాఅధికార్లను, ధాన్యం వర్తకులను, మిల్లర్లను కలుసుకొని, జిల్లాలో ధాన్యసేకరణ విషయంలో జరుగవలసిన ఏర్పాట్లనుగూర్చి చర్చించారు. మిల్లుయజమానులు, వ్యాపారస్థులు సహకరిస్తే నిర్బంధ సేకరణకు పూనుకోవలసిన అవసరంలేదని; కావున రెండవకారు ధాన్యానికి సంబంధించి నూటికి 30వంతులు స్వచ్ఛందంగా యివ్వవలసిందిగా కమీషనర్ గారు విజ్ఞప్తి చేశారట. మిల్లర్లు నూటికి 20 వంతులు ఇవ్వగలమని చెప్పారట. కమీషనర్ 30 వంతులు యిచ్చి తీరవలసిందేనని పట్టుదల చూపారట.

ధాన్యసేకరణకు ప్రత్యేక సిబ్బంది నియామకంకూడా జరిగింది. ఈ శాఖలో ఆరితేరిన శ్రీ కె. నారాయణరావుగారే డి. పి. టి. గా నియమింపబడ్డారు.

మన జిల్లాలో సుమారు 1500 మంది లైసెన్సు పొందిన ధాన్యం వ్యాపారస్థులున్నారని, అందులో 500 మంది మాత్రమే ప్రభుత్వానికి ధాన్యం సరఫరా చేయగలిగి వుంటారని, తక్కిన వారందరూ చిన్న వ్యాపారులని తెలుస్తున్నది. రైతులవద్ద ప్రొక్యూరుమెంటు ప్రారంభిస్తే తిరుగా కంట్రోలు దినాల్ని వాతావరణమేర్పడి, ధాన్యం చీకట్లోకిపోయి, ధరలు పెరిగి, నిర్బంధ పద్ధతులు ప్రయోగించవలసిన అవసరం కలిగి, ప్రభుత్వం అప్రతిష్ఠపాలు గావడం జరుగవచ్చు. కావున తాఖతు గలిగిన మిల్లర్లే, వారివారి వ్యాపార పరిమితులనుబట్టి, కోటాలు నిర్ణయించుకొని ప్రభుత్వం కోరిన 10 వేల బస్తాల బియ్యాన్ని యివ్వడం బాగుంటుంది. ధాన్యసేకరణ ప్రత్యేక సిబ్బందికూడా ఈ కృషికి గడంగడమే యుక్తంగా వుండగలదు.

అధికారవర్గం

అడిషనల్ జిల్లా పంచాయతీశాఖాధికారిగా వుంటున్న శ్రీ అన్నదాత మార్కండేయులుగారు వుద్యోగ విరమణచేశారు.

కోవూరు తాసిల్దారుగా వుంటున్న కె. నారాయణరావుగారు, ధాన్యసేకరణ తాసిల్దారుగా నియమింపబడి, వారి స్థానంలో జి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు నియుక్తులయ్యారు.

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ మినహాయిస్తే, స్పెషల్ అధికారిగా చెప్పదగిన ఈశ్వరయ్యగారు అడిషనల్ పంచాయతీశాఖాధికారిగా చేయబడ్డారు.

కుటుంబ నియంత్రణ సంఘం

ఏనాడూ వెలుతురుచూడని, కాగితంమీద తప్ప ఆచరణలో లేని పాతసంఘం రద్దుగావింపబడి, కలెక్టరు అధ్యక్షుడుగా కొత్త సంఘం ఏర్పాటుచేయబడింది. జిల్లా వైద్యశాఖాధికారి, జిల్లా ఆరోగ్యశాఖాధికారి, పెద్దాసుపత్రి కుటుంబ నియంత్రణ డాక్టరు అధికార సభ్యులుగా; అమెరికన్ ఆస్పత్రి డాక్టర్లు మోస్సు, యంగ్, డాక్టరు సుందరరాజన్, పి. యస్. ఆర్. ఆంజనేయులుగారలు అనధికార సభ్యులుగా యీ సంఘంలో వుంటారు. ఇకనైనా యీ సంఘం వుత్సాహకరమైన కృషి చేస్తుందని ఆశించవచ్చునా?

సంఘసేవకుల సంఘం

ప్రభుత్వ క్రిందటి మాసం క్రింద వుండే సంఘాలలో యిదొకటి. దీని ఏర్పాటుకూడా 13 తేది జరిగింది. కార్యవర్గ నిర్ణయం వగైరాలకు మున్ముందు ఒక వుపసంఘంకూడా నియమించబడింది. ఇందులో సంఘసేవా సంస్థల ప్రతినిధులేగాకుండ, సంఘసేవకులు కూడా వుండవచ్చునని తీర్మానించారు. కాని కార్యవర్గ సభ్యులసంఖ్య 21 లో, సంఘసేవాసంస్థల ప్రతినిధులే 19 మంది వుంటున్నారు. ఇక యితర సేవకులకు స్థానమెక్కడుంది? కేవలం సంస్థల ప్రతినిధులనే దృష్టితోగాకుండా, చురుకైన నిజాయితీగల సేవకులతో యీ సంఘాన్ని నిర్మించగలిగితే, అన్ని ప్రభుత్వ సంఘాలవలె అపహాస్యంపాలు గాకుండావుంటుంది. లేకుంటే వాటికి యిది "డిటో" అవుతుంది.

దర్శి, పొదిలి ఆస్పత్రులు

దర్శి, పొదిలిలోని లోకల్‌ఫండు ఆస్పత్రులను ప్రభుత్వం నిర్వహించ నిశ్చయించిందట.

వెనుకబడివున్న రాపూరు ఆస్పత్రి విషయంకూడా ఆలోచించమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

పోస్టల్ ఉద్యోగుల వార్షికోత్సవం

పోస్టు గుమాస్తాల సంఘ వార్షికోత్సవం 17 తేది వేడివేడి వాతావరణంలో విజయవంతంగా జరిగింది. ఉదయం సంఘలెక్కలు వగైరాలపై చర్చలు, ఆమోదాలు; మధ్యాహ్నం కార్యవర్గ ఎన్నిక, బహిరంగసభ జరిగినవి. క్రొత్తగా ఎన్నుకోబడిన కార్యవర్గం:— శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి — అధ్యక్షులు; ఉపాధ్యక్షులు— వి. వెంకటరామన్, డి. వి. నారాయణమూర్తి, కె. సుబ్రహ్మణ్యం; కార్యదర్శి — ఎన్. జయరామారావు; సహాయ కార్యదర్శులు — ఎన్. బాలశంకర్, పి. సత్యనారాయణశెట్టి, మహమ్మద్ నజీరుద్దీన్; కోశాధికారి— మహమ్మద్ రహమత్ మొహిదీన్; ప్రచార కార్యదర్శి— పి. లక్ష్మీనరసు.

శ్రీ పి. బలరామయ్యగారి అధ్యక్షతన జరిగిన బహిరంగసభలో శ్రీ డి. రామమూర్తి, టి. జయంత్ ప్రభృతులు, ఉద్యోగులు— ప్రభుత్వంమధ్య వుండవలసిన సుహృద్భావ సంబంధాలనుగూర్చి ముచ్చటించారు.

4 (a), 4 (b) నిబంధనలను రద్దు చేయాలని; పే కమీషన్ రిపోర్టును వెంటనే ప్రకటించాలని; తాత్కాలిక సహాయాన్ని రెండవదఫా అందజేయాలనే తీర్మానాలు జరిగినవి.

◆ ◆ ◆

నెల్లూరు పోస్టల్ వుద్యోగుల సంఘంలో రాజకీయాలు కృతి మించుతున్నట్లున్నవి. యూనియన్‌లో వ్యక్తిగత అధిక్యతలు, పోటీలు, పట్టుదలలువుంటే ఆ మంచిచెడ్డలు, ఆ బాధనష్టాలు వారి పరిమితమై వుంటవి— అవి ప్రజాశ్రేయస్సుకు భంగకరంగావు. కాని ప్రభుత్వోద్యోగులు పార్టీ రాజకీయాలలోకి దిగడం, సంఘాలు తమ పార్టీ అధ్వర్యాన వుండాలని పట్టుదల చూపడం సహించరానిది. అందులో కమ్యూనిస్టులోటి దేశానర్థకర, విజాతీయ పార్టీల పట్ల ప్రభుత్వోద్యోగులు అభిమానం చూపడంకంటే ప్రమాదకరమైన విషయం లేదేవుండదు. అలాంటి తత్వము, అలాంటి గాలి పోస్టల్ వుద్యోగులలో ప్రవేశించకుండా వుండాలని మాకోర్కె. అది ఈపాటికే కొరబడివుంటే, తక్షణం వదలిపెట్టడం మంచిదని మా సలహా.

జమీన్‌రైతు చందా

1 సంవత్సరమునకు	రూ. 10-0-0
6 నెలలకు	5-0-0
విడి ప్రతి	0-3-0

★★ వార్తలు వ్యాఖ్యలు ★★

(3.వ పేజీ తరువాయి)

జయాపజయాలమీదనే తమ చావో బ్రతుకో తేలిపోతుందని కమ్యూనిస్టులూ; ప్రజాస్వామ్యం భవిష్యత్తు ఆధారపడివుందని ప్రతిపక్షాలు భావిస్తున్నవి. కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాన్నికూడ 37 లక్షలమంది ఎజావాలు, 20 లక్షలమంది హిందూ నిమ్నజాతులవారు బలపరుస్తున్నారు.

ఈ వుద్యమం క్రిస్టియన్లు, నాయర్ల ఆధ్వర్యమునగల పాఠశాలల పైనేకేటు మార్కెట్లు మూసివేతతో ఆగిపోయేట్లులేదు. ముస్లిములు ఆంగ్లోయిండియనుల యాజమాన్యనగల మరో 2500 స్కూళ్లకు, ప్రభుత్వయాజమాన్యనగల వేరే 4 వేల స్కూళ్లకు ఈ ఉద్యమం వ్యాపించే అవకాశం లేకపోలేదు. ఈ ఉద్యమం సంపూర్తిగా పక్షింగా కొనసాగితే దాదాపు 20 లక్షలమంది విద్యార్థులు విద్య మానుకోవలసివస్తుంది. అంతమంది విద్యార్థులు ఆందోళనచేస్తూ, వీధులలో తిరుగుతూ నినాదాలు చేస్తుంటే, ఏ ప్రభుత్వమైనా ఎదుర్కొనగలగడం అంత సులభమైన విషయం కాదు. స్కూలు మేనేజర్ల సంఘం యీ ఉద్యమాన్ని శాంతియుతంగా కొనసాగించాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. మూసివేయబడిన బడులను కమ్యూనిస్టుగుండాలు దౌర్జన్యంగా తెరవాలనే ప్రయత్నంకూడ జరిగేవైపున వుంది. అందువల్ల శాంతిభద్రతలకు భంగమేర్పడే అవకాశం లేకపోలేదు.

ఈ ఉద్యమం రాజకీయమైన స్వరూపం ధరించేటట్లున్నది. నాయర్ సంఘ నాయకుడు శ్రీ పద్మనాభన్ విద్యాచట్టాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకించుటతోనే పరిపుచ్చుకోక, లంచగొండి, హృదయంలేని కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాన్ని కూడ పడగొట్టేవరకు విశ్రమించరని చెప్తున్నారు. అంతేకాదు, కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వంలోని లోటుపాట్లను వివరిస్తూ కేరళ కాంగ్రెసుసంఘం ఒక ఛార్జిషీటు తయారుచేసి, రాష్ట్రపతికి సమర్పించబోతున్నారు. ఇంటింటా ప్రచారంచేసి ప్రతియొక్కరిచేత యీ ఛార్జిషీటుమీద సంతకాలు సేకరించుతున్నారు. బడుల మూసివేత, ఈ సంతకాల ఉద్యమం ప్రక్కప్రక్కనే జరుగబోతున్నవి. ఎజావాలకు ఉద్యోగాలలో ప్రత్యేకసదుపాయాలు కల్పించి 37 లక్షలమంది ఎజావాల సానుభూతి పొంది, కులతత్వాలనుకూడ కేరళ కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం రెచ్చగొట్టుతున్నది. ఈ పరిస్థితులలో, విద్యావిషయక, రాజకీయ, కులతత్వ పోరాటాలతో కేరళ కమ్యూనిస్టుప్రభుత్వం చావుబ్రతుకులమధ్యవుంది. అది వుంటుందో, వూడుతుందో యిప్పుడే చెప్పలేము. వేచి చూస్తాం.

* * *

ఈవారం కలకత్తాలో ప్రసంగిస్తూ, కేరళ ప్రభుత్వం ప్రజాస్వామికానికీ, రాజ్యాంగచట్టానికి భిన్నంగా వ్యవహరిస్తున్నదని కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ ప్రకటించడం గమనార్హమైన విషయం. కేరళ పరిస్థితులపై బయట కాంగ్రెసువాదులలో వివిధాభిప్రాయాలున్నవి. ఇటీవల కేరళలో పర్యటించకపూర్వంకూడ ఆమెకు కేరళ నిజపరిస్థితులు అవగాహనకాలేదు. కేరళలో పర్యటించిన తర్వాతనైనా, నిజాన్ని కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలు గ్రహించగల్గడం సంతోషించదగిన విషయం. కేరళప్రభుత్వం కులతత్వాలను రెచ్చగొడుతున్నదనీ; కమతాల గరిష్ఠపరిమితిద్వారా మిగిలేభూమిని కమ్యూనిస్టు పార్టీ సానుభూతిపరులకే పంచే ప్రమాదముందని కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలు గ్రహించింది. కేరళ పరిస్థితుల వివరాలను అధ్యయనం చేసివుంటే, యింకా అనేక కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వ దుందగాలను, దుర్మార్గాలను శ్రీమతి ఇందిరాగాంధి గ్రహించివుండేవారు. నిజం నిలకడమీదనైనా, కాంగ్రెసు అగ్రనాయకులు గ్రహిస్తున్నందుకు సంతోషం. కేరళకు సంబంధించి కేవలం విషయగ్రహణతో కాంగ్రెసు నాయకుల బాధ్యత తీరిపోదు. కేరళలో ప్రజలు దుర్భరబాధ లనుభవిస్తున్నారు; ప్రజాస్వామ్యం మంటగలుస్తున్నది; కమ్యూనిస్టులు భారత రాజ్యాంగానికి తూట్లుపొడుస్తున్నారు; దాదాపు అరాజక పరిస్థితులు నెలకొనివున్నవి. ఈ విషమపరిస్థితులను చక్కబరచుటకు, కేరళలో కేంద్రప్రభుత్వం జోక్యం కల్పించుకోవలసిన అవసరాన్ని గుర్తింపజేయడం కాంగ్రెసు నాయకుల ప్రధానకర్తవ్యమై వున్నది.

పశ్చిమ బెంగాలు

ఈ వారంలో జరిగిన పశ్చిమబెంగాల్ రాజకీయ మహాసభను ప్రారంభిస్తూ, కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి ఇందిరాగాంధి కాంగ్రెసులోని ముఠాతత్వాన్ని తీవ్రంగా విమర్శించడం గమనించదగిన విషయం. ప్రత్యేకంగా పశ్చిమబెంగాలు కాంగ్రెసు సంఘంలోని ముఠా తగాదాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని శ్రీమతి ఇందిరాగాంధి విమర్శచేసి వుట్లున్నది. బెంగాలులో కాంగ్రెసులోని ముఠాలు యీనాటివి కావు, అవి స్వాతంత్ర్యపూర్వంనుండి సాంప్రదాయకంగా వుంటున్నవి. స్వాతంత్ర్యానంతరం అప్పటికి అధికారంలోవున్న ముఠా, దాని నాయకులు — బి. సి. రాయ్ వర్గం - కాంగ్రెసుసంఘాన్ని గుప్పెటలో వుంచుకున్నారు. గత ఏడేండ్లుగా యీ వర్గమే అధికారాన్ని చలాయిస్తున్నది. అప్పుడప్పుడు కాంగ్రెసువాదుల్లో కలుగుతున్న అసంతృప్తి కారణంగా, రాష్ట్ర, అఖిలభారతస్థాయిలో కొద్ది సర్దుబాట్లు చేయబడుతుండేవి. కాని యీసారి ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు ఎన్నికలు తీవ్ర విమర్శలకు, పిర్యాదులకు గురైనవి. శ్రీ ఖల్యాణరాయ్ అధ్యక్షతన ఒక ట్రిబ్యూనల్‌ను కాంగ్రెస్ హైకమాండు నియమించబడేంతవరకు బెంగాల్ కాంగ్రెసు రాజకీయాలు రచ్చకెక్కినవి. రాష్ట్రంలో అనేకచోట్ల కాంగ్రెసుకట్ల వైముఖ్యమే కనపిస్తున్నది. అందుకు ధరల పెరుగుదల, కాందిశీకులు, నిరుద్యోగ సమస్యలు కారణాలుగా పైకి కనపించవచ్చు గాని, ఒకప్పుడు కాంగ్రెసుకు పట్టుగొమ్మగావున్న బెంగాలు కాంగ్రెసు నాయకత్వంలోవచ్చిన మార్పులుకూడ కారణం. ప్రస్తుత కాంగ్రెసు అధినేతలు ప్రజలతో సంబంధంలేనివారై రాజకీయాలను ఒక వృత్తిగా పెట్టుకొని వుండడమే, మరలా ముఠారాజకీయాలకు కారణమైంది. ముఠారాజకీయాలు, కాంగ్రెసు పార్టీని బలహీనపరచడమే గాకుండా ప్రజలనుండి దూరంచేస్తున్నవి. ఇట్టి పరిస్థితుల్లో ఖల్యాణరాయ్ మెహతా సంఘం బెంగాలు కాంగ్రెసుకుపట్టిన ముఠారాజకీయాల రుగ్మతను పోగొట్టి, కాంగ్రెసుసంస్థను పటిష్టంచేయగలదని ఆశించబడుతున్నది.

యు. పి. సంక్షోభం

ఉత్తరప్రదేశ్ కాంగ్రెసు రాజకీయాలు మరలా సంక్షోభాని పడ్డాయి. చంద్రభాను గుప్త నాయకత్వానగల మంత్రివర్గ వ్యతిరేకముఠా, ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ సంపూర్ణానంద్ మంత్రివర్గాన్ని పదవీభ్రష్టత గావించాలని తీవ్రకృషి చేస్తున్నది. వ్యతిరేకవర్గం కోలాహలం బలపరుతున్నారు; దీని పర్యవసానంగా డాక్టర్ సంపూర్ణానంద్ నాయకత్వం పెరిగిపోతున్నది. అందువల్ల తననాయకత్వాన్ని బలపరచుకోవడానికైనా మంత్రివర్గాన్ని పునర్నిర్మించక తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది. తన అనుచరవర్గంలో అందరినీ సంతృప్తి పరచలేరు కాబట్టి, సంపూర్ణానంద్ వర్గంలోని కొందరైనా అసంతృప్తివాదులు తమతో చేరగలరని, గుప్తావర్గం భావిస్తున్నారు. వీరి సహకారంతో డాక్టర్ సంపూర్ణానంద్ మీద అవిశ్వాస తీర్మానం తీసుకొనిరావాలనే ప్రయత్నం కొనసాగుతున్నది. ఈసారి కాంగ్రెస్ హైకమాండు, తమను నిర్లక్ష్యం చేయజాలదని గుప్తావర్గం భావిస్తున్నది. ఈ తిరుగుబాటును గురించి యిటీవల ప్రధాని శ్రీ నెహ్రూ కూడ ప్రస్తావించారుగాని, దానికి ఏ పరిష్కార మార్గమూ సూచించలేదు. కాంగ్రెస్ హైకమాండు మెత్తదనం వల్లనే ఉత్తరప్రదేశ్ కాంగ్రెసు రాజకీయాలు తిరుగుబాటు స్వరూపం ధరించాయి. త్వరలో జరుగబోవు ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సమావేశంలో, అసంతృప్తివాదులు మంత్రివర్గంపై దాడి ప్రారంభించగలరనీ; ఆ సమావేశంలో చరణ్‌సింగ్ రాజీనామా, కార్పొరేషన్ ఎన్నికలవంటి అనేక వివాదాస్పద విషయాలు చర్చించబడగలవనీ తెలుస్తున్నది. ఏమైనా ఉత్తరప్రదేశ్ కాంగ్రెసులోని ముఠాతగాదాలు వెంటనే సమసిపోయేట్లు కనపించదు. కాని అసంతృప్తి వాదులలో కొందరితో ముఖ్యమంత్రి సంపూర్ణానంద్ జరుపుతున్న సమాలోచనలు సఫలమైతే యు. పి. సంక్షోభం పరిష్కారం కావచ్చు. కాంగ్రెసు హైకమాండు చొరవ తీసుకుంటే యీ తగాదా త్వరగా సులభంగా పరిష్కారమవుతుంది.

సిక్కు గురుద్వారాలు

ఢిల్లీలో సీస్‌గంజ్ గురుద్వార్‌వద్ద గత శనివారం సిక్కులలో రెండు వర్గాలమధ్య తగాదాజరగడం, ఆ తగాదాలో ఉభయ వర్గాలు ఆయుధాలతో పోరాడడం విచారకరమైన విషయం. ఢిల్లీలో 13 సిక్కుల దేవాలయాలున్నవి. ఇవి శిరోమణి గురుద్వార ప్రబంధకసంఘ ఆధ్వర్యాన లేవు. ఈ గురుద్వారాల స్వాధీనం కోసం జరిపిన హింసాయుత చర్యలే ఢిల్లీ దుస్సంఘటనలకు ముఖ్య కారణం. ఈ గురుద్వారాలకు ఎన్నికలు జరుగవలసి వుండినవి ఢిల్లీ గురుద్వారా ప్రబంధక కమిటీ సభ్యులను నియమించవలసి యుండెను. మాస్టర్ తారాసింగ్ నాయకత్వాన గల శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక కమిటీ ఢిల్లీ సిక్కుల దేవాలయాలపై అధికారం చలాయించబోగా కొందరు ఢిల్లీ సిక్కులు తారాసింగ్ నాయకత్వాన్ని అంగీకరించనందువల్లనే ఈ తగాదా బయలుదేరింది. వాస్తవంలో పంజాబు రాష్ట్రాని కావలగల గురుద్వారాలపై శిరోమణి గురుద్వార ప్రబంధక కమిటీకి ఏలాంటి సంబంధంగాని, అధికారంగాని లేదు. అందువల్లనే ఢిల్లీ సిక్కులు కొందరు తమ గురుద్వారాలపై కమిటీ యాజమాన్యాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు. ఈ గురుద్వారాలపై యాజమాన్యం ఎవరికుండాలి అనే విషయంపైనే ఢిల్లీ సిక్కులలో వచ్చిన తగాదాలు ఈ విపత్కర పరిస్థితులకు దారితీసినవి. ఇందులో ప్రభుత్వ ప్రమేయం ఏమీలేదు. ముస్ముందు ఈలాంటి దుస్సంఘటనలు జరుగకుండా ప్రభుత్వం గట్టిచర్య జరుపడం అవసరం. ఉభయపక్షాల నాయకులు తమ అనుచరులను రెచ్చగొట్టడం భావ్యంకాదు. తగాదాపడి ఢిల్లీ రాజధాని [illegible] కల్లోల పరచేదానికంటే తమ తమ హక్కులను న్యాయస్థానంలో పరిష్కరించుకోవడం ఉత్తమ మార్గం.

——

మా ఆక్షేపణ

మా తండ్రి మార్కాపురం అచ్చన్నశెట్టి గారు ఆస్తులను అమ్మజూపినట్లు తెలియవచ్చినది. అట్లు కొనువారు లేక కొన్నవారు, మా కుటుంబానికి రేపు కోర్టులో జవాబు చెప్పవలయునని, మా ఆక్షేపణని తెలుపుకొనుచున్నాము. కొన్ని సందర్భములవల్ల పై ఆస్తిమీద మాకు హక్కు లున్నవి.

—మార్కాపురం నారాయణస్వామి,
మద్రాసు—18.

కావలి సబుజడ్జి కోర్టులో

N. S. O. S. 73 of 49. E. P. 16 of 59.
చీరాళ్ళ కోటయ్య —వాది.
వల్లపరెడ్డి కొండయ్యవగైరాలు—ప్రతివాదులు.

యీ క్రింద వుదహరించిన షెడ్యూలు దాఖలా 2.వ ప్రతివాది తా|| స్థిరాస్థిని వాది వేలంకు కోరినందున సదరు వేలం 20–7–59 తేది పై కోర్టువద్ద బహిరంగముగా జరుగును.

—: షెడ్యూలు :—

(1) కావలితాలూకా కావలిగ్రామములో సె 2 రు బిట్టు సె 10 రు వార్డు శ్రీరంగనాథపురంలో సర్వే సె 1992.2 గు య 0–77 సెంట్లు గ్రామ పెత్తలోను షుమారు 90 అంకణములు గల ఖాళీస్థలంలో అసెస్మెంటు సె 2314 రు గల పెంకుటి యిల్లు - ఖాళీస్థలంకు హద్దులు:- [తూ—ద—ప] రోడ్డు [ఉ] మద్దల కమలమ్మ ఖాళీస్థలం యీ హద్దులలోని షుమారు 90 అంకణములుగల ఖాళీస్థలంలో 5 దూలములు గల 6 అంకణములుగల కల్యపోట పెంకుటి యిల్లున్నూ, యీ యింటికి దక్షిణం ప్రక్కన దించివుండు కల్యపోట పెంకుసంచ 4½ అంకణములున్నూ, యీ యింటికి చుట్టూ వుండు ఖాళీస్థలం 79½ అంకణములున్నూ, యింద్ల అడుగుస్థలం, ఖాళీస్థలంసహా చేరి 90 అంకణములున్నూ, యీ యింటికి నలుప్రక్కలవుండు బొంతరాతి ప్రహరీగోడలున్నూ, ఈ స్థలంలో వుండు బొంతరాతి చేదుడుబావిన్నీ, యీస్థలములో వుండు నానాజాతి వృక్షములున్నూ, యీ ఇంటికి అమర్చిన తలుపులు, ద్వారబంధనములు, కిటికీలు, అగడులు యావద్దోభంన్నూ సర్కారుపాట రూ. 1500/- లు.

(2) కావలి తా|| రావులకొల్లు శ్రోత్రియం గ్రామంలో 2.వ ప్రతివాది తా|| స్థిరాస్థి:- సె 12 రు పట్టా దాఖలా సర్వే సె 93-B రు మాగాణి యకరెకర్యం య 6-00 ట్లులో య 2-00 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] పూసాల కొండయ్య, జాగర్లమూడి వెంకటప్పయ్య, కమ్మ లక్ష్మయ్యగార్ల భూమి [ద] పావ్యం లక్ష్మమ్మభూమి [ప] పూసాల వెంగయ్య భూమి [ఉ] పంటకాల్వ - చెర్వుకట్ట. యీ హద్దులలోని య 2–00 ట్లు యీ గాదేభూమిన్నీ యీ భూమికి పారుదలఅయ్యే మామూలు నీటి పారుదల హక్కులున్నూ సర్కారుపాట రూ. 2000/- లు.

—వి. రామకృష్ణరాజు - వాదిఅడ్వకేటు.

కావలి సబుజడ్జి కోర్టులో

Tenali Sub Court S. Cs. No. 3 of 52
E. P. No 11 of 1959.
బి. వెంకటసుబ్బయ్యనాయుడు —వాది.
(1) హాలికా యేజన్సీస్వం - at Madras
(2) మాకలపాటి వెంకటరెడ్డి, పాలిక - ఒల్లారు
(3) దల్లువ. సుందరామిరెడ్డి - పాలిక - కత్తిపాడు —ప్రతివాదులు.

వాది యీ నెంబరు ప్రతివాదులమీద పొందిన యీ నెంబరు డిక్రీనిబట్టి వారంటుఅమలు చేసి వెనుకకొనుటకు దరఖాస్తు దాఖలాచేసినందుకు హేతువుకొరకు నిమిత్తం పై కోర్టు వారు 30–6–59 తేదికి వాయిదావేసినారు. కాబట్టి సదరు వాయిదారోజు పగలు 11 గంటలకు ప్రతివాదులు పై కోర్టుకు హాజరై తమ ఆక్షేపణలను తెలుపుకోవలయును.

—వి. రామకృష్ణరాజు - వాదిఅడ్వకేటు.

చిత్రజగత్

'ఫ్రదం' సమీక్ష

ధ్యేయంతో సంబంధం నిలబెట్టుకోలేక పోయిన కామేశ్వరరావుగారి చిత్రం.

రేచుక్క-పగటిచుక్క

అనగా అనగా ఓ అబ్బాయి, ఫలానా అని తెలియక వాళ్ల నాన్నే పోలీసులకప్పచెప్పాడని చెప్పేందుకు, నిజం ఒప్పుకుంటే, పదిహేను వేల చిల్లర అడుగుల ఫిలిం ఖర్చు చేయవలసిన అవసరం లేదు. వందల మంది ఎక్స్‌ట్రాలను, తెరంతాకెక్కిన జనసాంద్ర దృశ్యాలు చూపించవలసిన అవసరంకూడా లేదు. స్వస్తిశ్రీ వారి 'రేచుక్క–పగటిచుక్క'లో ఉన్న అంశాలు అనేకం లేకుండానే ఆ ఒక్క ముక్కనీ మనం జాలిపడేలా, బాధపడేలా చెప్పవచ్చును. ఆమాటకొస్తే ఆ విషయాన్ని రేచుక్క–పగటిచుక్కలోని హంగులు చాలావరకు లేకుండానే ఆ సినిమా చెప్పినదానికంటే బాగా చెప్పవచ్చు.

కాని, భారతదేశంలో భావప్రకటన కనీసపు హక్కు. హక్కును వాడుకోవడంలో, మంచిఫిలిం కొరత, సెన్సారుల కత్తెర మినహా మన నిర్మాతలకు ఏ ఆటంకాలూ లేవు. అంచేత ఒక ముక్కలో పోయేదానికి ఆయన పది ముక్కలు వాడుకుంటే ఆ మిగిలిన తొమ్మిది ముక్కలు, అవసరమైన ఆ ఒక్క ముక్కకీ ఏవిధమైన సహాయం చేయకపోగా దాంట్లో ఉన్న కొద్ది పసనూ దోచేస్తే మనం చేయగలిగిందల్లా విచారించడం మాత్రమే.

అనగా అనగా ఓ రాజు. మీరూహించినట్టే చపలచిత్తుడు. తమ్ముడు క్రూరుడు. వాళ్ల అన్ననికి అడగకుండానే 'షర్' సంతకాలు పెట్టేసి ఆర్డర్లు పాస్ చేస్తుంటాడు. వీరి దేశంలో ఆశక్తి సజ్జనుడు ఓ సేనాని, న్యాయప్రియుడు ఓ సామంతరాజు. మొదటి రీల్లో అన్యాయం న్యాయాన్ని సవాలు చేయడం, న్యాయం ప్రవాసంలోకి వెళ్ళి, మళ్లీ తిరిగిరావడం, వచ్చి అన్యాయానికి ఓ 'వాకౌట్' ఇచ్చి పంపించేయడం రేచుక్క సారాంశం.

ఈ సారా(ంశం)లోకి సోడాలా సినీ మాత కళ్యాణం ఉపన్యాసాలు, కుస్తీలు, కవాతులు, డాన్సులు, అమ్మాయిలు, రేలంగి గిలిగింతలు, చిత్రిస్తూ పదిహేను వేల అడుగుల దాకా పొడిగించిన హంగులు. కామేశ్వరరావుగారి దృష్టి, కృషి, అసలు కథదాకా పోనీకుండా చేసిన అంశాలు. రెహ్మాన్ ఛాయాగ్రహణం, రంగారావు వ్యక్తిగత ప్రయత్నం, దర్శకుని మనసిక్కడ లేదన్న విషయం మరిపించిన అలంకారాలు.

ధ్యేయంతో సంబంధం నిలబెట్టుకోలేకపోయిన కామేశ్వరరావుగారి ప్రయత్నం 'రేచుక్క' చిత్రం.

అన్నిరంగాల్లోనూ తెలుగు సినిమా లనుభవిస్తున్న దారిద్ర్యానికి నిదర్శనం

కూతురు కాపురం

ఇంతవరకు మనకొచ్చిన తెలుగు సినిమాలు, ఇప్పుడిప్పుడే మనం మర్చిపోవడం మొదలెడుతున్న హిందీ సినిమాలు అంటుగా తయారుచేసి దానిని హాలీవుడ్ సినిమాల నీడన పెంచితే పెరిగే చెట్టుకు నిదర్శనం, కూతురు కాపురం.

లక్షాధికారికి అమ్మాయినివ్వాలని, బావి తోదూకి కంఠం సెగ్గించుకున్న తల్లికి, ఐతే నన్నాళ్లూ మాటపాటికి పోయినా చర్చి శాసించిన తండ్రి, అత్తగారి ఆస్తితోనే లక్షాధికారి కావలసిన అల్లుడు, మొదటి రీల్లోనే అందరి జీవితాల్లోంచి మాయమయిపోయి, ఆఖరి రీల్లో వాటిని మళ్లీ కలిపావను కొన్నవాన, వీరంతా ఇంతవరకు వచ్చిన మన తెలుగు చిత్రాలనుంచి కూతురు కాపురం తెచ్చుకున్న అప్పులు. చిల్లర పాత్రలు, కథను పొడిగించడానికి ఉపాయాలు, హిందీ సినిమాలు కూతురు కాపురానికి ప్రదానం చేసిన కట్నాలు.

కూతురు కాపురం దర్శకులు శోభన్ రావు గారి వద్దనుంచి, నటులు జగ్గయ్య, జమున, రాజసులోచన, అమర్నాథ్ వగైరాల వద్ద నుంచిగాని, లేనిపేని అడగకుండా, ఉన్నదంతానైనా పుచ్చుకోకుండా, కదులూ లేకుండా సాగిపోయిన చిత్రం. హేమలత మాలిక్ కాదు కాబట్టి, జమున నర్గిస్ కాదు కాబట్టి, అమర్నాథ్ బాల్ రాజ్ సహానీ కాదు కాబట్టి, ఇంకా శోభనరావు గారు అమియా చక్రవర్తి, వి. ఎమ్. కోహార్లలోని ఉత్తమ లక్షణాల మేటి కలయిక అని ఎవ్వరూ అనుకోవడం లేదు కాబట్టి, సీమా, మిస్ ఇండియా కూతురు కాపురానికిచ్చిన కానుకలు బొంబాయినుంచి మద్రాసు వచ్చేవరకే మెరుగులు పోగొట్టుకున్నాయని ఆశ్చర్య పడనక్కరలేదు.

అన్ని రంగాల్లోనూ తెలుగు సినిమా లనుభవిస్తున్న దారిద్ర్యానికి నిజస్వరూపం విశ్వరూపా వారి కూతురు కాపురం.

నూట పదకొండు అవతారాలెత్తి ఫిలిం పాత్రికేయుల ఆధ్వర్యాన అఖండంగా సన్మానింపబడ్డ హాస్యనట సార్వభౌముడు

శ్రీ రేలంగి వెంకటరామయ్య

జనవాణి

ఈ శీర్షికక్రింద వివిధ సమస్యలనుగూర్చి పాఠకులు చర్చించవచ్చు. తమ తమ అభిప్రాయాలను స్వేచ్ఛగా వెలిబుచ్చవచ్చు. వ్యక్తిగత దూషణలకుమాత్రం యిది వేదికకాదు. —సం. జ. రై.

కోవూరుతాలూకా జమాబంది

లెక్కలు సరిగ్గా వ్రాయబడివున్నా, లేకపోయినా తాలూకాఫీసులోను, హుజూరు లోను గుమాస్తాల మామూళ్ల బాధలేని గ్రామాధికారి అంటూ ఎవ్వరూ వుండరనుకుంటాను. జమానులు పావులా అర్ధ అడగడంలో, యివ్వడంలో కొంత అర్థంవుంది. కాని గుమాస్తాలు బజారుకెక్కి పబ్లిక్ గా గ్రామాధికార్ల వద్ద మామూళ్లు గుంజడం నా ఇరవై సంవత్సరముల పర్యాయాలలో నేను చూడలేదు. ప్రతి కరణం రు. 100లు, ప్రతి గ్రామాధికారి రు. 50లు జమాబంది మామూళ్ళక్రింద సమర్పించుకోవాలనడం విపరీతంగావుంది. ఇంతకూ ఎవరికని ఏం ప్రయోజనం? కొత్త పెత్తని వాడైతే సరిగ్గా మూడు కాళ్ళమీద నడుస్తుంది గదా!

—ఒక గ్రామాధికారి

*

బల్లిపల్లె ప్రసూతికేంద్రం

బల్లిపల్లె ప్రసూతి కేంద్రములో ఏప్రిల్ 12 తేదీనుండి మెటర్నిటీ అసిస్టెంటు లేదు. అందువల్ల బల్లిపల్లెలోను, చుట్టుప్రక్క గ్రామాల్లోను, గర్భిణి స్త్రీలు అనేక కష్టాలకు గురియగుచున్నారు. కావున జిల్లా హెల్తాఫీసరుగారు శ్రద్ధపుచ్చుకొని ఆకేంద్రంలో ఎవరినైనా ఒక మెటర్నిటీ అసిస్టెంటును నియమిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

—షేకు దస్తగిరి సాహెబ్

*

అక్కంపేట పంచాయతీ

మా పంచాయతీకి రావలసిన భూమిశిస్తు సెస్సులను గురించి ఎన్ని పర్యాయములు జిల్లా కలెక్టరు గారికి అర్జీలు పెట్టుకొన్నను, సెస్సులవాటా మా పంచాయతీకి అందలేదు. 1362 నుండి 1367 ఫసలీవరకు మా పంచాయతీకి రావలసిన సెస్సుల వాటా దయతో యిప్పించవలసిందిగా కలెక్టరుగారిని కోరుచున్నాను.

అక్కంపేట —యం. నారపరెడ్డి

పంచాంగం

నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి

ముహూర్తము

మే నెల 31 తేది ఉదయం గం. 6–30 ని లకు వృషభలగ్నమున వివాహముహూర్తము కలదు.

రోహిణి కార్తె

మే నెల 25 తేది మధ్యాహ్నం గం 1–27ని మొదలు జూన్ నెల 8 తేదీ మధ్యాహ్నం గం 12–33 నిల వరకు రోహిణీకార్తె.

పరా:– మే నెల 31 ఆదివారం హనుమజ్జయంతి.

ఈ వారం తిథులు

మే30	శని	అష్టమి	ఉ 5–56 గం. ప.
31	ఆది	నవమి	ఉ 6–25 గం. ప.
జూన్1	సోమ	దశమి	ఉ 7–18 గం. ప.
2	మంగళ	ఏకాదశి	ఉ 8–33 గం. ప.
3	బుధ	ద్వాదశి	ఉ 10–6 గం. ప.
4	గురు	త్రయోదశి	ఉ 11–48 గం. ప.
5	శుక్ర	చతుర్దశి	మ 1–37 గం. ప.

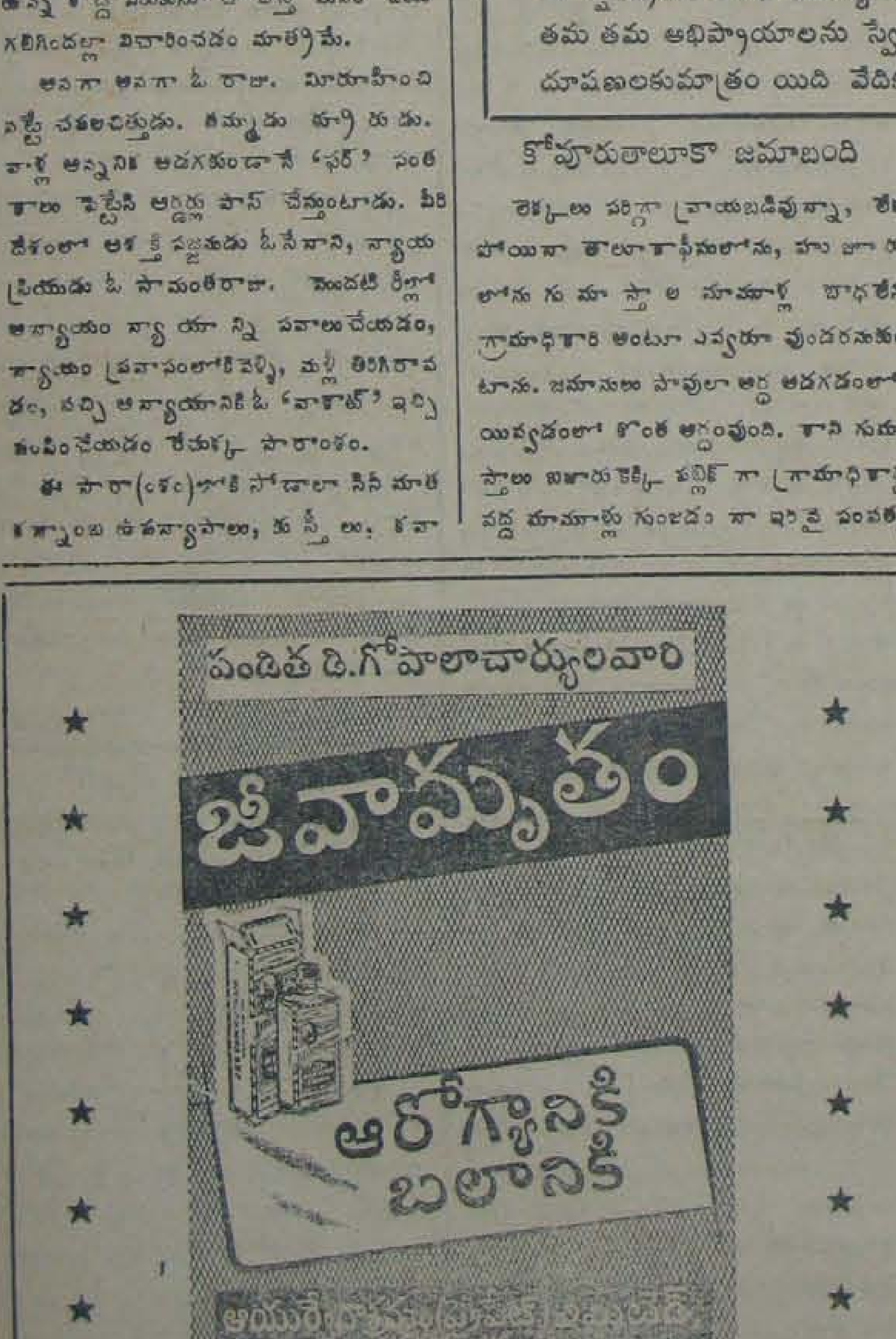

నేను చదివిన క్రొత్త పుస్తకం

మీరూ - నేనూ

*** శ్రీ గొర్రెపాటి వెంకటసుబ్బయ్య ***

'మీరు – నేను' – రచయిత: దర్శి చెంచయ్య. క్రౌన్ సైజు, 150 పుటలు. వెల: రూ 1–75. ప్రతులకు: నవోదయ పబ్లికేషన్సు – విజయవాడ-2.

శ్రీ దర్శి చెంచయ్య గారు సాంఘిక రాజకీయోద్యమాల్లో పాల్గొన్న ప్రముఖులు. 'నేను–నా దేశం' అనే వారి స్వీయ చరిత్ర చదివిన వారికి వారి గొప్ప గోచరం కాగలదు.

ఇది కథానికా యుగం. మహాపండితుడు మొదలు బొడ్డూడనివాడు వరకు కథలు వ్రాస్తున్నారు. కథలను అన్ని పత్రికలు ప్రకటిస్తున్నవి. చిన్న కథలు లేని పత్రికలు చిన్న పోతున్నవి. కొన్ని పత్రికలు కేవలం కథల పత్రికలు.

వయోభేదం లేకుండా అందరిని ఆనంద పరుస్తున్నవి కథలు. అందుచేత అందరూ చదువుతున్నారు.

ఈనాటి కథావస్తువు, ఆకలి, ప్రేమ అధికం. వైవిధ్యం తక్కువ. అరంధకులు తమ కోరికే వ్రాస్తారు-అద్దంలో చూచుకోవటానికి. మానవులను ప్రేమించి, లోకకళ్యాణానికై వ్రాయగలిగినప్పుడు అదెంత కష్టమో తెలుస్తుంది.

ఈనాడు అధికంగా ఆదరాబాదరా వ్రాస్తున్నారు కథలు. అల్ప సంస్కారులు అల్ప విషయాలను గురించే వ్రాస్తారు.

కథ వ్రాసేముందు బాధ్యత గ్రహించాలి ఏదో ఒక లక్ష్యంతో వ్రాయాలి. లక్ష్యశుద్ధి లేని రచనలు లేకి మనుష్యులనే ఆకర్షించేది. కథకుడు బోధకుడు కాడు కాకూడదు కాని, తన ఆదర్శం, తన లక్ష్యం, తన రచనలో ప్రతిబింబించాలి.

రచనలో సిన్సియరిటీ వుండాలి.

చేతికి వచ్చినట్లు వ్రాయరాదు. ఈ మధ్య ఒక పత్రికాధిపతి 'మేము ఉత్తమ కథలు కావాలని కోరుతున్నాము, కాని ఉత్తములైన వారిలో అల్పసంఖ్యాకులే కథారచన చేస్తున్నారు.' అన్నారు.

ఉత్తమ సంస్కారం గల కొత్త రచయితలు వచ్చినపుడు మంచి ఆదర్శంగల రచనలు వస్తవి.

చెంచయ్యగారి కథలకు, నేడు వస్తున్న కథలకు చాలా భేదం వున్నది. ఇవన్నీ ఆయన అనుభవాలే కనుక ఇవన్నీ వాస్తవమైన కథలు.

నేటి కథలలో కనిపించని విషయాలు వాటిలో మనకు కనుపించేవి, మన కథలలో సాంఘిక రాజకీయ పరిస్థితుల ప్రభావము రచయితలపైన ఏమీ కనిపించదు.

ఈ కథల్లో, ఆనాటి సాంఘిక రాజకీయ ఉద్యమాల ప్రభావం బాగా కనిపించడం హర్షించతగిన విషయం.

ఈ రచనలన్నీ ఉదాత్తమైనవి కావు. కుని సంఘంలోని లోపాలను చూపెట్టేవి. అయినా ఎక్కడ జుగుప్స కలగదు. రచయితలో లేనిది మన కొలా స్ఫురిస్తుంది.

సంఘంలోవుండే అన్యాయాలు, అక్రమాలు, దురాచారాలు, ఎట్లా మానవులను, అధికంగా స్త్రీలను పీడించుతున్నవో కళ్ళకు కట్టినట్లు చిత్రించారు. చెంచయ్య గారు వ్యక్తిగా తాముపొందిన అనుభవాన్ని వెల్లడించి, పాఠకుల హృదయాలలో కూడా అటువంటి ఆవేదనను కలిగించి సానుభూతిని సంపాదించేటట్లు చేశారు.

ఇది ప్రతి కళాకారుడు చేయదగిన పని.

రచన విలువకి కీర్తి గౌరవాలు కొలతబద్దలుగా తలచరాదు. అవి ఎంతవరకు ఆ రచయిత మనోభావాలను వెల్లడించుచున్నవనేది ముఖ్యమైన విషయం.

ఈ విధంగా చూచుకొన్నప్పుడు చెంచయ్యగారు ముఖ్యంగా కొనియాడతగిన రచయితగా కనపడతారు.

ఇక కథలను గురించి.

1. విషబీజం:- ఈ పేరు ఎట్లా సార్థకం? తల్లి విషబీజం కేస్తే భర్తనైనా సుఖపడమన్నప్పుడు విషబీజం కాదు. తల్లి భర్త యందు ప్రేమ లేకుండా చెయ్యాలనిగద. అది విఫలమైనదికనుక దీనిపేరు త్యాగం అంటే బాగుంటుంది. లేకపోతే 'నారయినా సుఖపడనీ' అనేమాట తీసివేయడం మంచిది.

2. అల్లరి:- కథ బాగుంది. మనస్తత్వం బాగా చిత్రించబడింది.

3. మాతృత్వమా? పాతివ్రత్యమా?:- ఇందులో ప్రధాన అంశము మాతృత్వముకాదు. పాతివ్రత్యమూ కాదు. పరివర్తన. ఈ పేరు పార్వతీ గోపాలం ఇద్దరికీ అన్వయిస్తుంది. అధికంగా పార్వతికి. మంచికథ.

4. దేశభక్తుడు:- ఈ కథలో ఆయన దేశభక్తి కాదు, ఆయన విశాలహృదయం తిరిగి ఆమెను స్వీకరించటానికి తోడ్పడింది.

5. అసలు కారణం:- ధనాశే. Values ధనాన్నిబట్టి. మంచికథ. అసలు కారణం ముందుచెప్పటం మంచిదికాదేమో! మనస్తత్వం బాగా చిత్రించబడింది.

6. వ్యామోహం:- మంచికథ. మనస్తత్వ చిత్రణ బాగా జరిగింది.

7. త్యాగి:- గాంధీజీ భక్తుడుఅంటే బాగుంటుందేమో!

8. బారిష్టరు మామ; మా నాన్న:- ఇందులో ఏ పేరు బాగుంటుందో ఆలోచించడం అవసరం.

9. ఎంతమారిపోయ్యావు?:- పురుష ప్రాబల్యంగల సంఘంలో స్త్రీ ఎంత శిక్ష, ఎంత మంచిదైనా, ఎట్లా నలిగి నశించిపోతుందో చక్కగా చిత్రించటం జరిగింది.

10. పిచ్చికి కారణం:- స్త్రీ హృదయాన్ని తెలిపే కథ.

11. పట్టుదల:- ఇద్దరిది పట్టుదలే. బాగున్నది. 'చావుపడకలో ఉన్నావని' (70పుట) 'మరణశయ్యలో వున్నావని' అనాలి.

12. నిగ్రహస్థానం:- కథ బాగుంది. పేరు కూడ సార్థకంగా వున్నది.

13. తెలుసుకున్నాను:- తెలుసుకున్నాను అంటే, ఇంకా Effectiveగా వుంటుందేమో!

14. అనాథ కామేశ్వరమ్మ:- అర్థవంతంగా వుంది. నీచులు అల్పులు అనేవారు ఎట్లా ఉన్నతి పొందగలరో చెప్పును.

15. వెర్రి వెయ్యి విధాలు:- పేరుబాగున్నట్లుగా తోచలేదు. 'బలి' అంటే బాగుంటుందేమో!

16. వెర్రివాడు:- బాగుంది. ఈ వెర్రి ఇతరులకి, అతనికికూడా.

17. ధీ ఏమిసంఘం:- పురుషుల అక్రమాలు తెలిపే కథ. రాజులున్నారు నాటి కల్లో ఏమి మగవార్లు? ఇటువంటికే.

18. ఉరికంబము:- భాయీ బల్వంతసింగ్ అంటే బాగుండును. మంచి విషయాలు వ్రాశారు. గాంధీజీని గురించి, బల్వంతసింగును గురించి, చెంచయ్యగారిని గురించి.

19. మర్రిచెట్టు:- 'ధర్మోరక్షతి రక్షితః' అని ముగించారుగా! ఆ పేర బాగుంటుంది. ముగింపు బాగావుంది. అట్లావ్రాస్తే మంచిది. మంచికథ.

20. పార్వతి పునర్వివాహం:- "ఆయువతి వృద్ధురాలి మనుమరాలే. యువతి పేరు, పార్వతి" (129పుట) "వృద్ధురాలి మనుమరాలే ఆ యువతి. పేరు, పార్వతి." కొంచెం తిరిగి చూచుకోవాలి.

"నా హృదయం పదేపదే నన్ను వెంబడించింది" (132 పుట) "నాహృదయం పదేపదే చెప్పసాగింది." ఇది బాగాలేదా? మూర్ఛ మూర్తి! అని పేరుపెట్టే బాగుంటుంది.

21. "ఖాన్సార్" యోధుడు:- ఖాన్సార్ నాయకుడు.

22. విధ్యుక్త ధర్మం: నిరశన వ్రతం అంటే బాగుంటుందా?

ఈ రచనలన్నీ చాలా క్లుప్తంగా వున్నవి. వీటిలో కొన్నిటిని గల్పికలనవచ్చును. మరి కొన్నిటిని పదచిత్రాలనవచ్చు. కొన్ని Episodes. కనుక వీటిని చదివి ఆనందించాలంటే పాఠకుడు ప్రతికథ చదివిన పిమ్మట ఆగి ఆలోచించి పాత్రల స్వరూప స్వభావాలు వ్యాఖ్యానం చేసుకోవాలి. రచయిత తపన తెలుసుకోవాలి. ఇంత ప్రయాస పడకలిగిన వారికే ఈ రచనల్లో దాగిన సత్యమూ, రచయిత అనుభూతుల్లోని తీవ్రతా, నిరాడంబరంగా కనుపించే రచనా కౌశలం, గోచరం కాగలవు.

రచయితతో సహకరించగల సంస్కారం, స్థాయి చదువరికి కొరవడితే ఈనాడు పత్రికలలో నింపుతున్న కథలు లాంటివి బయలు దేరక ఏమి జరుగుతుంది?

శిల్పం లేదనా?

"Let the poet be healthy first, there is time enough. to write"- Goeth.

''Technical excellence ordinarily comes from practice. It has been my experience as a teacher that literary talent is not rare but common. We do not need more skill; what we need is more will.''- Helen Margaret.

Words are the coinage of the world of ideas. It is even more important that words be honest than that money be honest.

Like a doctor whose chief object is to relieve suffering through the experience he gained, the worth while writer is eager to share with others the ideas which dominate his ownself as well as to interest and entertain.

Writers come from persons who have a story to tell or who are imbued with a desire, to cause others to think as they think.

కావ్యాత్మ కవి ఆత్మ-కవి ఆత్మ కావ్యమే.

ఆనందింపజేయుట కాదు, పాఠకుడిని ఆవేదనపడేట్లుచేసినదే కళాఖండం. ఆవేదనలో ఆనందమున్నదంటే అది వేరుమాట. చెంచయ్యగారి రచనలు ఆవేదనపడేట్లు చేస్తవి.

కళాకారుడి ప్రయత్నం ఏదైనా మన ఆత్మను చేరుకోగలిగి కొంతైనా కొంతైనా మన దృష్టిని వికసింపజేయుకపోతే, ఆ ప్రయత్నం విఫలమైందన్నమాట.

కనుక ఒక్కటే సందేశం. భరధ్వాజ వాక్యం అన్ని కాలాలకు వర్తిస్తుంది.

మనిషికి మనిషికీమధ్య వున్న గోడలు కూలగొట్టి, మానవులలో అనురాగాన్ని పెంపొందింపచేయ్యాలి కళ.

అందుచేతనే వాల్మీకి, భవభూతి గొప్ప కళాకారులుగా ఎన్నబడుతున్నారు.

ఈ దృష్టితోనే విక్టర్ హ్యూగో, రవీంద్ర శరచ్చంద్రులు మనకు స్మరణీయులయ్యారు.

కథలు, నవలలు నేడు మనం చదువుతున్నాం, ఆనందిస్తున్నాం.

మానవజీవితం సాహిత్యంకన్న అధికమన్న మాట గుర్తుంచుకోవాలి.

ఆ గుర్తును మనసులో పెట్టుకొన్న రచయిత మన దర్శి చెంచయ్యగారు.

ఆ దృష్టి అలవరచుకోవాలి రచయితలు పాఠకులు. అప్పుడు లోకం ఇట్లా వుండదు.

మోసపోకండి

* * *

ఎవరో యిద్దరు వ్యక్తులు - అల్లూరు పరిసర గ్రామాలలో మాకంపెనీ రెడ్డి అండ్ కో., గోపాలపురం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా పేరుతో ఔషధాలు అమ్ముచున్నట్లు, అల్లూరుపేట వాస్తవ్యులు ఒకరు వచ్చి చెప్పిపోయినారు. 40 రోజులమందుకు రూ. 10, 15 లు అడ్వాన్సులు పుచ్చుకొని - ఏవో కొన్ని పొట్లాలు - మాత్రలు యిచ్చిపోతున్నారట. మేము యెన్నడూ అలాంటి యేర్పాట్లు చేయలేదు. కాని మావి చిన్న చిన్న బోర్డులు అచ్చు టచ్చుటా చెట్లకుమాత్రం కొట్టించబడి వున్నవి. మా కంపెనీయందు అభిమానం కలవారుగాని, ఔషధాలు సేవించువారుగాని యీ మోసాన్ని ఇతరులకు తెలియపరచమని మా ప్రార్థన.

గ్రాండుమేనేజరు

—రెడ్డి అండ్ కో.,

కాపువీధి - నెల్లూరు.

ఏలూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. No. 142 of 1959.

యినుకోటి రామారావు —వాది.

(1) బొంతా అప్పారావు (2) బొంతా నారాయణమ్మ —ప్రతివాదులు.

యీ నెంబరున ప్రతివాదులపై వాది రూ. 475–89 న. పై. రాబట్టుకొనుటకు గాను దావాచేసియున్నాడు. ఇందువిషయమై ప్రతివాదులకు యేమైనా ఆక్షేపణలు యున్న యెడల 8–6–59 తేదీ పగలు 11 గం॥కు హైకోర్టులో హాజరై తెల్పుకోవలయును.

—కలగా రామకృష్ణారావు - అడ్వకేటు.

కుబేరా మైకామైన్

లీజుకు యివ్వబడును.

గూడూరు సమీపం రెప్పలగప్పారం గ్రామంవద్దవున్న ఉత్కృష్టమైన క్వాలిటీ మైకాగల కుబేరా మైకామైన్ లీజుకు యివ్వబడును.

—విస్సా రాజగోపాల్ రావు,

స్టోన్‌హౌస్ పేట - నెల్లూరు.

పసిరికలు -

- కామెర్లు

భయపడపనిలేదు

*

డాక్టరు సి. రామయ్యంగారు,

రంగనాయకులపేట - నెల్లూరు.

భావతరంగాలు

**** మా రాజకీయ పరిశీలకుడు ****

ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి

ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నీలం సంజీవ రెడ్డిగారు తన జన్మదినోత్సవాన్ని జరుపుకున్నారట మొన్న 19 తేది. ఏ పత్రికలో కూడా ప్రముఖంగా వార్తప్రచురణ కానంత నిరాడంబరంగా జరిగిపోయింది ఆ వుత్సవం.

అంతే గాదు, జన్మదినోత్సవం నాడు తిరుపతి వెంకటేశ్వరుని సన్నిధాన సకుటుంబంగా వుండి వారట ముఖ్యమంత్రి. సంజీవరెడ్డిగారికి యీ దైవభక్తి కాళహస్తి ఎన్నిక అనంతరం కలిగి, ఉపముఖ్యమంత్రిత్వంలో పెరిగి, ముఖ్యమంత్రిత్వంలో ప్రగాఢమైందో; లేక అంతకుముందునుండి వున్నదో మాకు తెలియదు. కాని యీ నాడుమాత్రం నీలం సంజీవరెడ్డిగారిని శాసించగలిగిన శక్తి ఏదైనావున్నదా అంటే, ఏడుకొండలవాడు తప్ప ఎవ్వరూ కనుపించడంలేదు. మొన్న ఆత్మకూరు ఉప ఎన్నికలో కాంగ్రెస్ అభ్యర్థిగెలిస్తే వది రూపాయలు ముడుపు సమర్పిస్తానని ముఖ్యమంత్రి మొక్కుకున్నారట. ఫలితం ప్రకటించగానే పోయి దర్శనాలుచేసి వచ్చారట. తిరుపతిస్వామి అంటే అంత గ్రుడ్డిభక్తి శ్రీ సంజీవరెడ్డికి. కాని రాజకీయాలలో వీరి పాత్ర యీ ప్రమాణాలకు సరితూగుతుందా అంటే అది వేరేసంగతి.

సంజీవరెడ్డిగారి రాజకీయాలతో ఏమాత్రం ఏకీభవించలేని మేము, వారి జన్మదినోత్సవ నిరాడంబరతను అభినందించకుండా వుండలేకున్నాము. వయస్సుకు, అనుభవానికి, అర్హతకు మించిన రాజకీయ చతురత, సమర్థత ప్రదర్శించిన సాహసోపేతుడైన రాజకీయ వాదిగా సంజీవరెడ్డిగారు తన వ్యతిరేకుల ప్రశంసలనుకూడా పొందగలరు. ఇలాంటి జన్మదినోత్సవాలను అనేకం జరుపుకోవాలని, ఆంధ్ర రాజకీయాలలో ముఠాతత్వానికి స్వస్తిజెప్పి, ఐక్యత సాధించి, తన అంతస్తును పెంచుకోవలసిందిగా యీ సంతోష సమయంలో సంజీవరెడ్డిగారిని కోరుతున్నాము.

* * *

ఉద్యోగులు: డాక్టరు సర్టిఫికెట్లు

"క్విట్ జో" అనంతరం చల్లారిన ప్రభుత్వ నాన్ గజిటెడ్ వుద్యోగుల వుద్యమం, వారి రాష్ట్రసంఘ కార్యదర్శిపై ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవడంతో తిరుగా ప్రారంభమైంది.

ఈ కార్యదర్శి "క్విట్ జో" సందర్భంలో డాక్టరు సర్టిఫికేటుమీద సెలవుపెట్టి, రాష్ట్రమంతా సంచరించి, వుద్యమాన్ని సంఘటిత పరచి, ప్రభుత్వంమీద దుష్ప్రచారం చేసాడని ప్రభుత్వాభిప్రాయం. అందువల్లనే యికమీదట డాక్టరుసర్టిఫికేట్లకుసంబంధించి ప్రభుత్వం కొన్నినిర్బంధాలు విధించింది. డిపార్టుమెంటు అధిపతికి తెల్పకుండా సర్టిఫికేట్లు యివ్వకూడదని ప్రభుత్వం డాక్టర్లకు ఆదేశించింది.

డాక్టరు సర్టిఫికేట్లలో అత్యధిక భాగం నిజాయితీలేనివికాదనే నగ్నసత్యం జగద్విదితమే. ఇష్టంలేనిచోటుకి బదిలీవచ్చినా; శెలవు కావల్సివచ్చినా; యితర పనులున్నా అన్నిటికీ డాక్టరు సర్టిఫికేటే సెలవుకు మార్గం. నిజంగా జబ్బుచేసి, వుద్యోగం చేయలేని స్థితిలోవుండి, డాక్టరు సర్టిఫికేట్ పెట్టడం అరుదైన విషయం. ఈ దొంగ సర్టిఫికేట్లు ఎట్లా వస్తున్నవనేది ఎట్లున్నా, వుద్యోగులకున్న యీ సౌకర్యం దుర్వినియోగం గావించబడుతున్నదనే విషయం కాదనలేము. మొత్తంగా దీన్ని ప్రభుత్వం సహించడం సమంజసం గాదు. ఈ దృష్టితో జారీచేసిన ప్రభుత్వచర్య సమర్థనీయమని చెప్పకతప్పదు.

ఇక, ప్రభుత్వోద్యోగుల సంఘనాయకులపై ప్రభుత్వం చర్యను గర్హించడమెంత అభిలషణీయమో; ప్రభుత్వోద్యోగులు కూడా మంత్రులపైన, ప్రభుత్వంపైన బహిరంగసభలలో నిందాప్రచారం చేయడం, ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు జరుగకుండా ప్రతిష్టంభన కలుగజేయడం అంత ముఖ్యమని మా అభిప్రాయం.

* * *

ఇవేనా దేశాభివృద్ధికి పునాదిరాళ్లు?

గ్రామ పంచాయతీలకు నేడు ప్రభుత్వమిస్తున్న ప్రాధాన్యం అంతా యింతా గాదు. రాబోవురోజుల్లో ఒక్కొక్క గ్రామం ఒక్కొక్క సర్వస్వతంత్ర రాజ్యంగా రూపొందాలని ప్రభుత్వ ఆశయం. గ్రామాభివృద్ధిలో, యాజమాన్యంలో, దేశపాలనలో యివి అత్యంత ప్రధాన భూమికను వహించబోతున్నవి. బ్లాకుసమితులొచ్చినవి, జిల్లా సమితులు రాబోతున్నవి. సేవా సహకార సంఘాలు వెలయబోతున్నవి. సహకార వ్యవసాయం, భూ పెత్తనాధికారం పంచాయతీలకు దఖలు కాబోతున్నవి. ఇన్ని అధికారాలు, యిన్ని బాధ్యతలు నిర్వహించే స్థితిలో నేటి పంచాయతీలున్నవా? గ్రామాభ్యుదయాన్ని, దేశాభ్యుదయాన్ని కాంక్షించే విశాలహృదయం, దూరదృష్టి గ్రామస్థులకున్నవా?

నేడు తెలంగాణా పంచాయతీ ఎన్నికల్లో జరుగుతున్న దౌర్జన్యాలు, పార్టీకొట్లాటలు, వ్యక్తులస్పర్థలు చూచిన తర్వాత — నెత్తిన పడబోతున్న యీ బాధ్యతలు నిర్వహించుటకు పంచాయతీలు అర్హంకావేమోననే అభిప్రాయం దృఢమౌతున్నది. సంకుచిత దశలోనే వున్న పంచాయతీలకు విశేషాధికారాలు అప్పగించడంవల్ల, దేశాభివృద్ధి కుంటుపడడమే గాక, ప్రశాంతంగావున్న దేశం అరాజకంపాలయ్యే ప్రమాదమంటుందనే భయం కలుగుతున్నది. ప్రజలలో చదువు లేదు, సంస్కారంలేదు, విశాలదృష్టిలేదు, వారి హృదయాలు పాత గ్రామకక్షలలో కట్టుబడి వున్నవి. వీటికితోడు రాజకీయ వైషమ్యాలు క్రొత్తగా ప్రవేశించినవి. ఈ అన్ని కారణాలతో గ్రామ పురోగమనానికి నిమ్మంగా వుండవలసిన పంచాయతీలు; పార్టీలకు, పంతాలకు, వివాదాలకు, యుద్ధాలకు కారణభూతమౌతున్నవి. ఎన్నికలకుముందు ఏకంగా వున్న గ్రామంకూడా, ఎన్నికలలో చీలిపోతున్నది. సహైక్యత బదులు, అనైక్యత పెచ్చుపెరుగుతున్నది.

పంచాయతీలపై అధిక బాధ్యతలు మోపేముందు, వీటి సంస్కరణ అవసరం. పంచాయితీలలో పార్టీ రాజకీయాలు ప్రవేశ పెట్టకుండడం, పైనున్న పక్షపాతాలు అందులో చొప్పించకుండడంకూడా ముఖ్యం. రాజకీయ పార్టీలన్నీ ముందు ఈ విషయంలో ఒక అభిప్రాయానికి రావడమవసరం. భావి భారతదేశ భాగ్యోదయానికి గ్రామాలే పునాది అని విశ్వసించే నాయకులు, పార్టీలు యీ కృషికి పూనుకోవలెను.

———

నా జీవిత విశేషాలు

(4-వ పేజీ తరువాయి)

తహశీల్ దారు ఒక పొగరుమాట అన్నాడు. "నీవు శిస్తులు చెల్లించివుండకపోతే నిన్ను జైలుకు పంపిస్తాను" అన్నాడు. ఆమాట సుబ్బరామరెడ్డిగారికి కటువుగా, అవమానంగా తోచింది. వెంటనే సుబ్బరామరెడ్డిగారు వెనక్కు తిరిగారు. తనతో వస్తున్న వాళ్లంతాకూడా వెనక్కు తగ్గారు. వారు ముగ్గురుమాత్రమే ముందుపడుతున్నారు. సుబ్బరామరెడ్డిగారి యిల్లుదాటుకొని గ్రామచావిడివద్దకు పోవలసివుంటుంది. రెడ్డిగారి యింటివద్ద వకీళ్లు యిద్దరిని నిలిపినారు. ఇక ఒక్క తహశీల్ దారు, జమాను మాత్రం చావిడివద్దకువెళ్లి కూర్చున్నారు. మరి ఒక్కప్రాణికూడ అచటవద్దలేరు. సుబ్బరామరెడ్డిగారింటివద్ద వకీళ్లిద్దరికి మెంతాయ నీళ్లు, ఫలహారాలు, కావలసినంత మర్యాదలు జరుగుతున్నవి. 40, 50 మంది రైతాంగమంతా యిక్కడ చేరింది. గ్రామాధికారులుకూడ తహశీల్ దారువద్దకుపోలేదు. అయన యొద్ద ఘండు ప్రయత్నమంతా యీ విధంగా భగ్నమై పోయింది. "కోటీవట్రం గంజిపెడ మాట" అన్నట్లైంది. వకీళ్లుయిక్కడి సన్నాహమంతా చూచారు. తమకుజరిగే మర్యాద, తహశీల్ దారుకు జరిగిన పరాభవం అర్థమైంది. ఏమౌతుందోనని భయం గూడా వేసింది. వీరు పైగ్గాచావడివద్దకువెళ్ళి, వెళ్ళిపోవలసినట్లు రహస్యంగా తహశీల్ దారుకు చెప్పారు వకీళ్లు. తహశీల్ దార్ ఏకాకై గప్ చిప్ గా రోడ్డుమీదకివెళ్లి బ్రతుకుజీవుడా అని జట్కాలో నెల్లూరువెళ్లాడు. వకీళ్లుతిరుగా సుబ్బరామరెడ్డిగారివద్దకువెళ్ళి ఆమాట, యీమాట మాట్లాడి, రెడ్డిగారిబండిలో వీరుకూడా నెల్లూరువెళ్లారు. యీ దఫందు ప్రసక్తే లేదుగదా, సంతోషంగా యిల్లుచేరు తామూ ఆ సేవయంలో దాటుకున్నారు.

——— (సశేషం)

ఇదీ లోకవృత్తం

(3-వ పేజీ తరువాయి)

మీద లాభాలార్జించే జనం వుండగా యిక చెప్పవలసిందేమున్నది?

కాని, ఆశాజనకమైన వార్తలు విన్పిస్తున్నవి. మన తాళ్ల, ఈదుల నీరాలోనుంచి చక్కెరను విస్తారంగాచేసే చిన్నయంత్రాలు వస్తున్నవి. నీరా పులవకుండాచేసే ప్రయోగంకూడా జరుగుతున్నది. ఏ ఊళ్లో జనానికి ఆఊళ్లో కొంతచక్కెర సులభంగా, చౌకగా దొరుకుతుంది.

———

హైదరాబాదు లేఖ

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

అలా అని సామాటంగా చట్ట అతిక్రమణ జరిగితే ఊరుకుంటే స్వేచ్ఛను స్వార్థ ప్రయోజనంకోసం దుర్వినియోగంచేస్తే క్షమించాలని కాదు. మొత్తంమీద ప్రెస్ అష్టమ, పి. పి. పి. ని ప్రతిభా స్వాతంత్ర్యం సంరక్షణకోసం సవరించడం అవసరం.

——— (25-5-59)

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 701 of 53. E. P. 98 of 58.

తన్నీరు మస్తానయ్య —ట్రాన్స్ ఫరువాది.

(1) యేలూరు సుబ్బరామిరెడ్డి వగైరాలు —ప్రతివాదులు.

యీ మొబరున ట్రాన్స్ ఫరువాది తాను పొందిన డిక్రీ ట్రాన్స్ ఫరు క్రమముగట్టి అమలుకొరకు దరఖాస్తు దాఖలు చేసుకొన్నందున సదరు దరఖాస్తుమీద 1, 2 & 5 ప్రతివాదులకు R 16 & R 22 నోటీసుల జారీ నిమిత్తం 3-6-59 తేదికి వాయిదా వేసి యున్నారు. గనుక ఆతేది పగలు 11 గం॥కు పై కోర్టుకు హాజరై వినుకొనగలరు ఆక్షేపణ అను తెలుపుకోవలయును.

—యం. రామకృష్ణయ్య,
ట్రా॥ వాది అడ్వకేటు.

పిఠాపురం శర్మగారి
తేలుమందు (రిజిష్టర్డు)
15 నిమిషములలో గుణము -
24 బిళ్లల సీసా రూ. 1-50. ఖర్చులు వేరు.
తేలుమందుడిపో - తణుకు
పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్ర మెట్రిక్యులేషన్

S. S. L. C కి సమానము 12 సం॥లు పైబడినవారును, ఏమియు చదువనివారు కూడ, యీ పరీక్షకు పోవచ్చును. అన్ని సబ్జక్టులలో తగిన శిక్షణ యివ్వబడును.

S. S. L. C (Oct., & March)

ప్రతివిద్యార్థి ప్యాసగునట్లు చేయగల 9 సం॥ల ట్యుటోరియల్ అనుభవముతో కూడిన అత్యుత్తమ శిక్షణ యివ్వగలము. మా వలన చొప్పున చదువు ప్రతి విద్యార్థి తప్పక ప్యాస్ కాగలడు. అన్ని సబ్జక్టులకు మంచి శిక్షణ. ప్రతి సంవత్సరము మంచి ఫలితములు. నూటికి నూరుమంది ప్యాసగునట్లు చేయుటయే మా ఆశయము.

P. U. C; Inter; **B. A.** (Maths) **B. Sc.** (Maths Sub.)

లకు ఉత్తమ పద్ధతులలో మంచి శిక్షణ యివ్వబడును.

Moderate Fees - హాస్టల్ వసతి గలదు.

ప్రారంభము జూన్ **1** తేదినుండి

నెల్లూరుజిల్లాలో మొట్టమొదట 1950 లో ప్రారంభింపబడి, అప్పటినుండి నిర్విఘ్నముగా, మంచి కృషికి, బోధనాపద్ధతులకు, ఫలితములకు సాటిలేని విద్యాసంస్థ.

శ్రీ వాణీ ట్యుటోరియల్ కాలేజి,

51, (మంటపాలు) ఆచారివీధి - నెల్లూరు

—Please Apply to: D. SREENIVASA RAO - (Principal.)

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at the Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore.